

gjjj SNK

(धवलागिरिमा सर्वाधिक विक्रिय पत्रिका)

web: www.bikalpanews.com

साप्ताहिक

मेडा गोठमा छ दशक
विस्तृत पृष्ठ ५ मा

वर्ष २ अङ्क २१ पूर्णाङ्क ४१० आइतवार, माघ २३, २०७३ Feb 05, 2017, Sunday पृष्ठसङ्ख्या ६+२ मूल्य रु. १०/-

पारिवारिक बिखण्डनका कारण बालबालिकाको बिचल्ली

■ सन्तोष गौतम/नवविकल्प

घरबाट सुन्तला बेचन भनेर मंसिर २० गते बेनी आएकी बेनपा ६ घतानकी १६ वर्षिया एक महिला अहिलेसम्म बेखबर छिन् । ११ महिनाको बच्चालाई छाडेर बेपत्ता भएकी उनको दुई वर्षको अर्को पनि बच्चा छन् । छोरा बिदेशमा भएकाले आमा बुवाले नाती नातीनाको संरक्षण गरेका छन् ।

पुष २५ गते हुलाकचोकबाट एक वर्षको छोरा सहित हराएकी बरंजा १ की २५ वर्षिया अर्की महिला पनि अहिलेसम्म फेला परेकी छैनन् । गत हप्ता बेनी बजारमा बेनपा ३ ज्यामरुककोटकी ८ वर्षिया एक बालिका बेवारीसे अवस्थामा फेला परिन् । प्रहरी र जिल्ला बाल कल्याण समितिले तिन पटकसम्म आफन्तको जिम्मा लगाएर घर पठाउँदा समेत उनि भागेर बेनी आउन छाडेकी छैनन् ।

प्रहरी र बाल कल्याण समितिका अनुसार उनका अभिभावक बिच घरमा भगडा भैरहने र उनलाई समेत कुटपिट गर्ने भएकाले भागेर बेनी आउने गरेकी हुन् । पुलाचौरका दुई छोराछोरीका अभिभावक बनेका एक पुरुषले गत हप्ता नाताले भतिजी पर्ने दुई सन्तानकी आमालाई भगाएर बेपत्ता भएपछि उनकी श्रीमती र आफन्त खोजीका लागि प्रहरीकहाँ आइपुगे ।

माथि उल्लेखित घटना

घरबाट भागेर बेनी आएकी एक बालिकालाई जिल्ला बाल कल्याण समितिमा परामर्श दिइँदै । तस्विर नवविकल्प

पारिवारिक बिखण्डन र अभिभावकले गैर जिम्मेवारीपनका कारण बालबालिकामा कस्तो असर गरेको छ भन्ने उदाहरण हुन् । माया, ममताका साथ छोरा छोरीलाई स्याहार, सुसार गर्ने, हुर्काउने, राम्रो शिक्षा, संस्कार सिकाउनुपर्ने अभिभावकको निर्दयी भावना र गैरजिम्मेवारीपनको शिकार निर्दोष बालबालिका बनेका छन् । दोस्रो विवाह, घरेलु हिंसा, सम्बन्ध बिच्छेद आदी पारिवारिक बिखण्डका कारण बालबालिका प्रभावित भएका हुन् । पछिल्लो समय बढ्दो पारिवारिक बिखण्डनको प्रत्यक्ष असर

बालबालिकामा परेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय म्याग्दीका प्रहरी नायव उपरिक्षक विश्वराज खड्काले बताउँनुभयो । बिभिन्न कारणले अभिभावकमा आउने बिखण्डन र विछोडका कारण बालबालिकाहरू बिचल्लीमा परेका छन् । अभिभावकको संरक्षण नभएका बालबालिका आपराधिक क्रियाकलाप र दुर्ब्यसनीमा संलग्न भएको प्रनाउ खड्काले बताउनुभयो । बेनीमा पछिल्लो छ महिनाको अवधिमा भएका चोरीका घटनामा संलग्न बिस जना भन्दा बढी बालकहरूलाई पक्राउ

गरेर प्रहरीले आफन्तको जिम्मा लगाएको छ । कतिपय किशोर र बालकहरू एक पटक भन्दा बढी पक्राउ परेका छन् । “१६ वर्ष भन्दा कम उमेरकाले गरेको बालबिज्याईलाई अपराध मानिदैन, सम्झाईबुझाई गरेर आफन्तको जिम्मा लगाउँछौं” प्रनाउ खड्काले भन्नुभयो “अभिभावकको संरक्षण नपाएका बालबालिका अपराध र दुर्ब्यसनीको जोखिममा छन् ।” जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा चालु आर्थिक वर्ष २०७३र७४ को भन्दा बढी बालकहरूलाई पक्राउ

बाँकी पृष्ठ ७ मा

रोग भगाउन सरसफाई

■ नवविकल्प

विम ७ इलपुकी पुष्प गर्बुजाले फिल्टरमा प्रसोधन गरेको खानेपानी उपभोग गर्नुहुन्छ । घरमा पक्की शौचालय र सुधारीएको चुल्लो छ । खाना पकाएपछि फोहोर नपरोस भनेर छोपेर राख्नुहुन्छ । वासी खाना खाने चलन हटेको छ ।

शौचालयमा मात्र दिसापिसाव गर्ने उहाँका परिवारका सदस्य फोहोर छोएपछि, खान खानुअधि अनिवार्य सावुनपानीले हात धुने गर्छन् । आगनको डिलमा बनाएको चाडमा धोएको भाडाँ सुकाउने गर्बुजा दिनकजसो घर आगन सफा गर्नुहुन्छ । परिवारका सदस्यहरू नियमित नुहाउने, हातखुटा धुने, नड काटने, कपाल कोर्ने, दाँत माभ्ने जस्ता न्यक्तिगत सरसफाइका क्रियाकलाप नियमित गर्छन् ।

टोलका सबै भेला भएर प्रत्येक हप्ता बस्तीको बाटो, धारा र सार्वजनिक स्थलको फोहोर संकलन र ब्यवस्थापन गर्छन् । कुहिने फोहोरलाई मलको रूपमा प्रयोग गर्ने उनीहरू धातु, पलास्टीक र सिसा जन्य नकुहिने फोहोरलाई संकलन गरि ब्यवस्थान गर्छन् । पुष्प, उहाँका परिवार र इलपुमा मात्र नभएर हिजोआज बिमका सबै वडा, घर र न्यक्तिमा यस्तो ब्यवहार देख्न सकिन्छ ।

“सरसफाइ गर्न थालेपछि गाउँको मुहारै फेरिएको छ, फोहोर र दुषित पानीका कारण महिने पिच्छे बिरामी भएर हैरान हुन्थ्यो” गर्बुजाले भन्नुभयो “उपचारमा हुने खर्च र आराम गर्नुपर्ने समय बचेको छ । सफा र स्वच्छ वातावरण बातावरण भएपछि रोग आफैँ भाग्दो रहेछ ।” दशक अधिसम्म गाउँका सबै घरमा शौचालय थिएन् । चर्पी प्रयोग गर्ने धेरैको बानी थिएन् । बस्ती नजिकैका खोल्सा, दोबाटो र पाखो दिसा पिसावले दुर्गन्धीत हुदा नाक धुनेर हिड्नु पर्दथ्यो ।

विम ४ का ७० वर्षिय छकप्रसाद पाईजाका अनुसार अहिले सबैका घरमा पक्की शौचालय बनेको र चर्पी प्रयोग गर्ने बानीको विकास भएपछि दुर्गन्धबाट बच्न नाक धुनेर हिड्नु पर्दैन । “सरसरफाइ अभियानले गाउँलेको

बाँकी पृष्ठ ७ मा

टाइपिङ, सेटिङ र डिजाइनका लागि भरपर्दो ठाउँ

शर्मा डेस्कटप

मो.नं. ९८५७६२१५६०

कैलाश मुहती खाता

खुशी भनेकै

बढी प्रतिफल पाउनु हो ।

९०%

• १ वर्षे मुहती खाता • त्रैमासिक ब्याज मुक्तानी

कैलाश विकास बैंक लि. KAILASH BIKAS BANK LTD.

प्रधान कार्यालय: नक्सुवाका, पुनर्विनायक, काठमाडौं, नेपाल ।
फोन: ०१-४४३३०३१, ४४३३१३१
टेलि फि. नं.: ९६८०९९९०९०, फ्याक्स: ०१-४४३३०९९

www.kailashbank.com

STUDY & WORK IN JAPAN

Admission Open .....

Our Services:-

- Basic, Intermediate & advance language with audio & video classes.
- NAT-TEST, JLPT, Top-j, IELTS, TOFEL & EPS-TOPIK Preparation Classes.
- Free Processing.
- Part time job Supported by School.
- Above +2, Bachelor & Masters students can apply.
- High visa Success rate
- City on your choice

TOKYO, CHIBA, NAGOYA, OSAKA, SENDAI, HOKKALDO, FUKUOKA & Many more.

INTAKE: April/July/October/January

Your bridge for aboard study in **Japan**
for more detail visit us.....

S. Raj Language Institute (P) Ltd.
Sangam Chock-Beni
Contact: ☎ 069-521185, 9846779548

LIVE LEARN EARN

निर्णय हजुरको सल्लाह हाको, उचित परामर्शको लागि सम्पर्क गर्नुहोला ।

सूचना

प्लाष्टिक भोलाको प्रयोग नगरौं

सभ्य नागरिकको परिचय दिउँ ।

नेपाल सरकार

सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय

सूचना विभाग

5f6s/L

बेनी सामुदायिकमा अभिभावक भेला सम्पन्न

■ नवतिकल्प

बेनी सामुदायिक माविको विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठनका लागि शुक्रबार भएको अभिभावक भेलाले चार जना प्रतिनिधी छनौट गरेको छ । नारायणवहादुर कार्की, निलकण्ठ रेग्मी, याममाया विक र बालादेवी राई छनौट हुनुभएको हो । चार जना प्रतिनिधि, प्रअ र शिक्षक प्रतिनिधिको बैठकले मनोनित गर्ने एक महिला र एक पुरुष सहितको अर्को बैठकले अध्यक्ष चयन गर्ने नितीगत व्यवस्था रहेको छ ।

पदसम्बन्धित कृषकको अध्यक्षता भएको भेलामा जिल्ला शिक्षा अधिकारी रामकुमार श्रेष्ठले विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका लागि प्रभावकारी योजना निर्माण, अभिभावकको सक्रियता आवश्यक रहेको बताउनुभयो ।

शिक्षक टिकानाथ पौडेलले सञ्चालन र सहायक प्रअ काशीराम रेग्मीले स्वागत गर्नुभएको कार्यक्रममा प्रअ दिपक श्रेष्ठले वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन र लेखापाल सचिन चौधरीले आर्थिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।

विद्यालय निरिक्षक दलबहादुर थापा, स्रोत व्यक्ति मोहन बानियाँ, सल्लाहकार यामवहादुर शाक्य, अभिभावक रेखाकेशल रेग्मी र शिक्षक अभिभावक संघका अध्यक्ष कृष्णवहादुर बानियाँले शुभकामना मन्तव्य व्यक्त गर्नुभएको कार्यक्रममा विद्यार्थीहरूले गीत तथा नृत्य प्रस्तुत गरेका थिए ।

वि.स २०७० सालको एसएलसी नजिको आधारमा देशभरमा सर्वोत्कृष्ट भएको बेनी सामुदायिक माविको कक्षा १२ सम्म ८७८ जना विद्यार्थीहरू अध्ययनरत छन् ।

म्याग्दीमा १२ वटा दल दर्ता

■ नवतिकल्प

म्याग्दीमा आगामी निर्वाचनका लागि १२ वटा राजनीतिक दल दर्ता भएका छन् । जिल्ला निर्वाचन कार्यालयका अनुसार स्थानीय निर्वाचनमा भाग लिनेका लागि १२ वटा राजनीतिक दलहरूले पार्टीको विवरण बुझाएका हुन् । निर्वाचन आयोगले गत पुष २५ गते सार्वजनिक सूचना मार्फत निर्वाचनमा भाग लिनेका लागि सम्बन्धित जिल्ला निर्वाचन कार्यालयमा माघ १७ गतेभित्र विवरण बुझाउन आह्वान गरेको थियो ।

नेपाली कांग्रेस, नेकपा एमाले, नेकपा माओवादी केन्द्र, राप्रपा, संघिय समाजवादी फोरम नेपाल, राष्ट्रिय जनमोर्चा, राष्ट्रिय जनमुक्ति, अखण्ड नेपाल, नेकपा माले लगायतका दलले विवरण बुझाएको जिल्ला निर्वाचन अधिकारी केदारनाथ पौडेलले जानकारी दिनुभयो ।

उहाँका अनुसार नयाँ शक्ति, नेपाल दलीत पार्टी र भुपु राष्ट्रसेवक दलले पनि बुझाएका छन् । विवरण बुझाउने मध्य ८ वटा दलले यसअघि वि.स २०७० मा भएको निर्वाचनमा भाग लिएका थिए भने तिन वटा नयाँ दल थपिएका हुन् । अधिल्लो निर्वाचनमा भाग लिएका सद्भावना र नेपाल परिवार दलले भने यसपाली विवरण बुझाएका छैनन् । जिल्लाका राजनितिक दलहरूको विवरण अद्यावधिक र एकिकृत गरेर आयोगमा पठाएको निर्वाचन कार्यालयले जनाएको छ । प्रत्येक राजनीतिक दलको जिल्ला कार्यसमितिको अधिवेशन तथा सम्मेलन भएपछि अद्यावधिक विवरण निर्वाचन कार्यालयमा बुझाउनुपर्ने नितीगत व्यवस्था रहेको छ । तर जिल्लामा क्रियाशिल दलहरूले चुनावको बेलामा मात्र विवरण बुझाउने गरेका छन् ।

तातोपानीमा शैक्षिक एवं धार्मिक महोत्सव सम्पन्न

■ नवतिकल्प

बेनी नगरपालिका १३ सिंगा तातोपानीमा बुधवार म्याग्दी बेनी तातोपानी शैक्षिक तथा धार्मिक महोत्सव तथा श्रीमद्भागवत सप्ताह ज्ञान महायज्ञ सम्पन्न भएको छ ।

सरस्वती मावीमा प्राविधिक शिक्षाको विस्तार गर्ने, कक्षा ११ र १२ को पठनपाठन सञ्चालन र शैक्षिक तथा भौतिक विकासका लागि आर्थिक स्रोत जुटाउने उद्देश्यले माघ १३ गतेदेखि महायज्ञ सुरु भएको थियो ।

पण्डीत नारायणप्रसाद न्यौपानेले कथावाचन गर्नुभएको महायज्ञबाट जिन्सी सहित एक करोड रूपैयाँ भन्दा बढीको सहयोग प्राप्त भएको महायज्ञ मुल आयोजक समितिका प्रचारप्रसार संयोजक विक्रम बुढाथोकीले जानकारी दिनुभयो छ । महायज्ञको अवसरमा तातोपानी फापरखेत घर भई हाल चितवन टाँडी निवासी टुङ्गलाल अधिकारी र उहाँकी श्रीमती तारा अधिकारी शर्माले तिस लाख रूपैयाँ मूल्य बराबरको करिब दुई रोपनी जग्गा दान गर्नुभएको थियो । १७ जना शिक्षक शिक्षिका कार्यरत विद्यालयमा पाँच जना मात्र दरबन्दका छन् । १२ जनाको तलब निजी स्रोतबाट व्यवस्थापन हुँदै आएको छ । ३२० जना भन्दा धेरै विद्यार्थी अध्ययनरत छन् । महायज्ञको अवसरमा धार्मिक कथा वाचनका साथै योग शिवीर, शालिग्राम परिक्रमा, पुजा अर्चना, भजन किर्तन लगायतका कार्यक्रम गरिएको थियो ।

तस्विरमा तेस्रो राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड

सन्तोष गौतम

तेक्वान्दो कला : अन्तर विद्यालय स्तरीय तेस्रो राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड खेलकुद प्रतियोगिताको उद्घाटन समारोहमा खेल कौशल प्रस्तुत गर्दै तेक्वान्दो खेलाडीहरू ।

उत्कृष्ट खेलाडी : अन्तर विद्यालय स्तरीय तेस्रो राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड खेलकुद प्रतियोगितामा कवडडी, एथलेटिक्स र भलिबलतर्फ उत्कृष्ट हुन सफल क्रमशः प्रभा माविका भविन पुर्जा, वेष्ट पोइन्टकी दिपा कार्की, र महेन्द्ररत्नका दुर्गाबहादुर थापालाई नगद दुई हजार पाँच सय रूपैयाँ सहित पुरस्कृत गर्दै अन्तराष्ट्रिय भलिबल खेलाडी अरुणा शाही

स्वागत नृत्य : अन्तर विद्यालय स्तरीय तेस्रो राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड खेलकुद प्रतियोगिताको उद्घाटन समारोहमा सहभागिहरूलाई नृत्यबाट स्वागत गर्दै न्यु वेष्ट पोइन्ट आवाशिय माविका कलाकार विद्यार्थीहरू ।

प्रो. नारायण जि.सी.
मो.नं. ८८५१०९८६८३, ८८५७६४०००३

जि.सी. क्रस्टर उद्योग

बेनी नगरपालिका-११, बगुवाखोला, म्याग्दी
सम्पर्क: ०६६-५२०६२०,
८८०२०६०३२२ (श्याम) ८८०५२०६२३५ (दिपक)

हाम्रा सेवाहरू
आधुनिक क्रस्टर मेसिनबाट उत्पादित उच्च गुणस्तरवीय गिट्टी, बालुवा, ञ्जाल तथा ४ र ६ इन्चका ब्लक चाहिएमा हामीलाई सम्झनुहोस् ।
साथै
पुस्काभेट, डोजर, टिपर लगायतका हेभी इक्विपमेन्ट चाहिएमा समेत हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस् ।

तपाईंको सेवाका लागि सम्पूर्ण निर्माण सामग्री एकै ठाउँमा...

प्रेस चौतारी पत्रकारिता पुरस्कारबाट केसी पुरस्कृत

■ नवतिकल्प

प्रेस चौतारी जिल्ला शाखा म्याग्दीले स्थापना गरेको पत्रकारिता पुरस्कारबाट अग्रज पत्रकार सुरत केसी सम्मानीत हुनुभएको छ ।

१६ औं स्थापना दिवसको अवसर पारेर प्रेस चौतारी म्याग्दी शाखाको शनिवार बेनीमा आयोजना गरेको कार्यक्रममा पाँच हजार ५५५ रूपैयाँ पुरस्कार राशीको पुरस्कार प्रदान गरेको हो । नेपाल पत्रकार महासंघ म्याग्दी शाखाका अध्यक्ष, रूपसे दैनिकका प्रकाशक र म्याग्दीकाली एफ एमका सम्पादक केसीलाई नेकपा एमालेका प्रचार विभाग उपप्रमुख सुर्य थापा, सांसद नवराज शर्मा र प्रमुख जिल्ला अधिकारी राजुप्रसाद पौडेलले पुरस्कार प्रदान गर्नुभएको थियो ।

केसी वि.स २०५८ देखि पत्रकारिता क्षेत्रमा क्रियाशिल हुनुहुन्छ । स्थापना दिवसको अवसरमा आयोजित पुरस्कार वितरण तथा “संघिय संरचनामा म्याग्दी” विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रममा बोलि थापाले वर्तमान सरकार विघटन गरि सहमतीय सरकार गठन गरि आगामी २०७३ माघ ७ गतेभित्र तिन बटै तहको निर्वाचन गर्नुपर्ने बताउनुभयो । पर्याप्त समय नभएको र निर्वाचन नभए देश असफल बन्ने भएकाले राजनीतिक नेतृत्वले सहमतीय सरकार गठन गरी तिन वटा तहको निर्वाचन एकै पटक गर्ने विषयमा छलफल चलाउनुपर्ने उहाँको भनाई थियो । स्थानीय, प्रदेश र केन्द्रिय सभाको निर्वाचन एकै पटक गर्दा तयारीका लागि पर्याप्त समय हुने, राज्यको खर्च समेत कम हुने थापाको विचार छ ।

सांसद नवराज शर्माले संविधान कार्यान्वयन, राजनीतिक स्थिरता र सम्बद्धिका लागि सरकारले न्यवस्थापिका संसदबाट दल सम्बन्धि विधेयक पारित गरि तत्काल निर्वाचनको मिति घोषणा गर्नुपर्ने बताउनुभयो । नेकपा एमाले म्याग्दीका अध्यक्ष हरिकृष्ण श्रेष्ठले केन्द्रको अधिकार गाउँ तहसम्म पुऱ्याउन र राज्यले प्रवाह गर्ने सेवा सुविधामा जनताको सहज पहुँच स्थापित गर्न राज्य पुनसंरचना गरिएको बताउनुभयो । स्थानीय तहको पुनसंरचनाका क्रममा म्याग्दीका केही दल र जनप्रतिनिधिले साभ्ना सहमती भएको विषयमा अडान राख्न नसक्दा केन्द्रको विषयमा विवाद भएको बताउनुभयो । नेपाल पत्रकार महासंघका सचिव गोरखनाथ सुवेदीले प्रस्तुत गर्नुभएको कार्यपत्र माथि गैरसरकारी संस्था महासंघका अध्यक्ष हरिप्रसाद पौडेल र कृष्ण जिसीले टिप्पणी गर्नुभएको थियो ।

प्रेस चौतारीका केन्द्रिय उपाध्यक्ष तथा चार नम्बर प्रदेशका संयोजक गणेश पाण्डे, पुर्व बरिष्ठ उपाध्यक्ष दुर्गाप्रसाद शर्मा, नेपाल पत्रकार महासंघका केन्द्रिय सदस्य हरिनारायण गौतम, जिल्ला शाखा अध्यक्ष सुरत केसी, प्रजिअ राजुप्रसाद पौडेल लगायतले शुभकामना मन्तव्य न्यक्त गर्नुभएको थियो ।

प्रेस चौतारी म्याग्दीका शाखा अध्यक्ष रुद्रकुमारी खत्री (मालती)को अध्यक्षता, उपाध्यक्ष कृष्णप्रसाद सापकोटाको स्वागत र सचिव प्रताप बानियाँको सञ्चालनमा कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो ।

प्रवासीको पहलमा विद्युतीय पुस्तकालय

■ नवतिकल्प

रोजगारी, अध्ययन, व्यापार, न्यवसाय लगायत विभिन्न शिलशिलामा विदेशीका म्याग्देलीहरूले आफ्नो जन्मथलोको शैक्षिक विकासमा अग्रसर भएका छन । आफूले अध्ययन गरेको विद्यालयलाई प्रविधियुक्त बनाइ बालबालिकाको पढाइप्रति रूची र सिकाइ उपलब्धी बढि गर्ने उद्देश्यले प्रवासीको अगुवाइमा जिल्लाका विभिन्न दश वटा शैक्षिक संस्थामा विद्युतीय पुस्तकालय स्थापना भएको हो ।

म्याग्दी प्रवासी नेपाली संघ (मोना), जिल्ला शिक्षा कार्यालय, गैरआवासीय नेपाली संघ (एनआरएन) र नेपाल लाईव्रेरी फाउन्डेसनको सहकार्यमा नौ वटा विद्यालय र बेनी स्थित म्याग्दी बहुमुखी क्याम्पसमा विद्युतीय पुस्तकालय सञ्चालन भएको हो । दरवाडको जनप्रिय, तोरीपानीको गलेश्वर, धारापानीको किसानी, भिरमुनीको पौलत्य, सिंगाको धौलागिरी, पूर्णगाउँको राष्ट्रिय जनजागृती, कुहुँको दिपशिखा, हिदीको सिद्ध शान्ति र बेगको महादेव मावि तथा डाँडाखेतको बालमन्दिर आधारभुत विद्यालयमा विद्युतीय पुस्तकालय जडान भएको छ ।

विद्युतीय पुस्तकालय जडानका लागि म्याग्दी घर भई हाल प्रवासमा रहेका विभिन्न व्यक्तिहरूले आर्थिक सहयोग जुटाएका मोनाका कोषाध्यक्ष एवं ई-लाईव्रेरी कार्यक्रम संयोजक चक्रवर्तु थापाले जानकारी दिए । एउटा विद्यालयमा विद्युतीय पुस्तकालयको सफ्टवेयर जडान गर्न ७५ हजार रूपैयाँका दरले लगानी भएको छ ।

विद्यालयमा सफ्टवेयर खरिद र कम्प्युटरको न्यवस्था गर्न प्रवासीसंगै जिल्लाको सामाजिक क्षेत्रमा क्रियाशिल व्यक्तिहरूले पनि साथ दिएका छन् । दोस्रो चरणमा थप अठार वटा विद्यालयमा जडान गर्नका लागि वताहरूले सहयोगको घोषणा गरेका कोषाध्यक्ष थापाले बताए । “सामाजिक सञ्जाल फेसबुक मार्फत विश्वका विभिन्न देश र नेपालभित्र रहेका म्याग्देलीहरूसँग सहयोग जुटाउन समन्वय गरेका छौं”थापाले भने “जिल्लाभरका सामुदायिक विद्यालयमा विद्युतीय पुस्तकालय जडान गर्ने लक्ष्य छ ।” जिल्लाभर २३२ वटा सामुदायिक विद्यालय छन् ।

इन्टरनेटको प्रयोग बिने कम्प्युटरमा पाठ्यपुस्तक पढ्न, दृष्य हेर्न र श्रव्य सामाग्री सुन्न सकिने प्रविधि जडित विद्युतीय पुस्तकालयले शिक्षाको गुणस्तर, विद्यार्थीको पढाइप्रति रूची र सिकाइ उपलब्धी बढाउन मद्दत गर्न जनप्रिय मावि दरवाडका प्रअ दिवाकर सुवेदीले बताए । विद्युतीय पुस्तकालयमा इन्टरनेट नभएको अवस्थामा पनि पाठकले आफूले चाहेको पुस्तक अध्ययनका साथै शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, वातावरण लगायत विषयसंग सम्बन्धित सन्देशमुलक श्रव्य, दृष्य सामाग्री हेर्न र सुन्ने सुविधा छ । पुस्तकालयमा कक्षा २ देखि ७ सम्मको पाठ्यक्रम र आठ हजार विभिन्न विधाका पुस्तक डिजीटलाईज्ड गरिएको सफ्टवेयर जडान गरिएको छ । पुस्तकालय स्थापनाका लागि सम्बन्धित विद्यालय तथा संस्थाले कम्प्युटर लगायत पूर्वाधार, मोनाले सफ्टवेयर खरिदमा आर्थिक सहयोग र फाउण्डेशनले प्राविधिक सहयोग गर्ने सम्झौता भएको छ ।

हार्दिक बधाई

प्रेस चौतारी म्याग्दीले स्थापना गरेको प्रेस चौतारी क्रियाशिल पत्रकारिता पुरस्कार २०७३ बाट जिल्लाका अग्रज पत्रकार एवम् नेपाल पत्रकार महासंघ म्याग्दी शाखाका अध्यक्ष सुरत केसी प्रेस चौतारी नेपालको १९ औं स्थापना दिवसका अवसरमा पुरस्कृत हुनुभएकामा हार्दिक बधाई ज्ञापन गर्दै समुज्ज्वल भविष्यको कामना गर्दछु ।

ठाकुरप्रसाद आचार्य

उपाध्यक्ष

नेपाल पत्रकार महासंघ

म्याग्दी शाखा

स्थानीय शान्ति समितिको कार्यालय, म्याग्दी

तालिम सञ्चालनबारे जरुरी सूचना

द्वन्द्व पीडित परिवारको राहतको लागि नेपाल सरकार शान्ति तथा पूननिर्माण मन्त्रालयबाट स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार १५ जनालाई १० दिने कागजको श्रृङगार समाग्री तालिम सञ्चालन गर्न गैरहेको व्यहोरा सहर्ष जानकारी गराउँदै म्याग्दी जिल्लाका इच्छुक द्वन्द्वपीडित महानुभावहरूले २०७३ माघ २५ गते भित्र निवेदन दिनहुन अनुरोध गरिन्छ । निवेदनका साथ नागरिकताको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी, सम्बन्धित नगरपालिका वा गाविस स्तरिय शान्ति समितिको सिफारिस पत्र समावेश गर्न समेत अनुरोध गरिन्छ ।

अन्य थप जानकारीका लागि

स्थानीय शान्ति समितिको कार्यालय, म्याग्दी

कार्यालयको सम्पर्क नं ०६९-५२०९९४

सबै काम एउटै स्थानामुनी

कलर तथा सादा छपाई, नाइलन/डिजिटल छाप, स्टेशनरी तथा मसलन्द सामान, कलर तथा सादा कम्प्युटर प्रिन्ट, लेमिनेशन सेवा अर्डर बमोजिम सम्पूर्ण मसलन्द सामानहरू उपलब्ध गराइन्छ ।

प्रो. सुदर्शनकुमार श्रेष्ठ

दीप्ति अफसेट प्रेस एण्ड स्टेशनर्स

गणेशटोल बेनी, म्याग्दी

फोन नं. ०६९-५२०२४०, ५२०४४०, ५२५७६४०४४०, ५२४७६३३५५५

विजुली नभएको बेलामा जेनेरेटरको पनि व्यवस्था

सम्पादकीय ...

दुर्गममा स्वास्थ्यकर्मी पठाउ

म्याग्दीका दुर्गम गाउँहरूमा स्वास्थ्यकर्मीहरू नहुँदा सर्वसाधारण नागरिक स्वास्थ्य सेवाबाट बञ्चित हुनुपरेको छ । गाउँमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरू जनशक्ति विहिन भएका छन् । दक्ष र प्राविधिक जनशक्ति नहुँदा स्वास्थ्य सेवा प्रभावित हुनुपरेको छ । सामान्य स्वास्थ्य उपचारका लागि पनि दुई तिन दिनको पैदल यात्रा गरेर सदरमुकाम आउनुपर्ने वाध्यता छ । गाउँगाउँमा भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू रित्तै जान थालेका छन् । जिल्लाको विकट गाउँमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति गरिएको छैन भने कतै करारमा भर्ना भएका कर्मचारीहरूले धानेको अवस्था छ । ग्रामिण भेगमा रहेका कतिपय स्वास्थ्य संस्था प्रमुख बिहीन छन् । दरबन्दी अनुसारका स्वास्थ्यकर्मीहरूको पदपूर्ति गर्न सठबन्धित निकायले समयमै ध्यान नदिएता गृणस्तरीय सेवा पाउने नागरिकको अधिकार खोसिएको छ ।

छ जनाको दरबन्दी भएको मुना स्वास्थ्य चौकीमा हाल कार्यालय सहयोगी सहित दुई जना मात्र छन् । उनीहरूले पुरै गाउँका नागरिकको स्वास्थ्य उपचारका लागि खटिनु परेको छ । सदरमुकाम बेनी देखि दुई दिनमा पुगीने म्याग्दीको सबैभन्दा दुर्गम गाविस गुर्जामा कार्यरत चार जना स्वास्थ्यकर्मीको अधिल्लो महिना एकै पटक सरुवा भयो । कार्यरत कर्मचारीहरूको सरुवा भएको र नयाँ कर्मचारी नआएकाले समस्या उत्पन्न भएको छ । गुर्जाका वासिन्दा सामान्य रोगको उपचारका लागि पनि सदरमुकाम भर्नुपर्ने अवस्था छ । दुर्गम भएकाले कर्मचारी आउने मान्दैनन्, आएपनि ग्रामिण क्षेत्रमा लामो समय वसेर काम गर्दैनन् । उपलब्ध स्वास्थ्यकर्मीहरू पनि तालीम, गोष्ठिको बाहनामा सदरमुकाम गर्ने र सदरमुकाममै वस्ने गरेको पाइएको छ । महिनाको दुइचार दिन मात्र गाउँमा वस्ने अरु समय सदरमुकाममै वस्ने गर्दछन् । पर्याप्त जनशक्ति नहुँदा भएका स्वास्थ्यकर्मीलाई कामको बोझ बढेको छ । बिरामीको स्वास्थ्य परिक्षण, परामर्श, औषधि वितरण, प्रसूती केन्द्र, गाउँघर विलिनिक र कार्यालय सञ्चालन गर्न सिमित जनशक्तीलाई समस्या मात्र होइन नागरिकरु यि सेवा पाउनबाट समेत बञ्चित हुनुपरेको छ ।

जिल्लामा रहेका ४१ वटा स्वास्थ्य संस्थामा हाल १११ जना स्वास्थ्यकर्मीको दरबन्दी रिक्त छ । २४ वटा स्वास्थ्य चौकीका प्रमुख हेल्थ असिस्टेन्ट पद रिक्त छ । जिल्ला अस्पतालमा तिन जना हेल्थ असिस्टेन्ट र दरवाड प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा तिन जना अहेवको दरबन्दी खाली छ । २७ जना हेल्थ असिस्टेन्ट, २९ जना अहेव, ४१ जना अनमी, ६ जना कार्यालय सहयोगी चार जना स्टाफ नर्स, एक जना मेडिकल रेकर्डर र तिन जना ल्याब टेक्नीसियनको दरबन्दीमा पदपूर्ति हुन सकेको छैन । मन्त्रालय, बिभाग र क्षेत्रीय निर्देशनालयले जिल्लासंग समन्वय नागरिकन केही स्वास्थ्य संस्थाका सबै कर्मचारीको सरुवा गरिदिएकाले समस्या आएको बताइएको छ । जसरी समस्या आएपनि नागरिकको स्वास्थ्य उपचार गर्न पाउने मौलिक अधिकार नखोसियोस । ग्रामिण भेगमा स्वास्थ्यकर्मीहरूको समयमै व्यवस्थापन गर्न सठबन्धित निकायको ध्यान पुगोस ।

मैले देखेको जलजला

... जलजला यतिकै पनि रमाणिय त छ नै अझै यसलाई केही व्यवस्थापन गर्ने हो भने कनै नमुना जलजला बनाउन सकिने सम्भावना छ । लुङ्दी खोला, पाती खोला र पुङ्दी खोलातर्फ जाने दुई मुखमा व्यवस्थित आधुनिक बाध निर्माण गर्ने हो भने मात्र पनि सजिलै सँग करिब तीन र चारसय मिटर चौडाई र डेढ किमि भन्दा लामो ताल निर्माण गर्न सकिन्छ । घना जङ्गलको विचमा करिब ३१०० मिटरको उचाईमा यति ठूलो ताल बन्दा यस्को सुन्दरता कस्तो होला र उक्त तालमा डुङ्गामा सयर गर्दा कति आनन्द मिल्ला कल्पना समेत गर्न सकिँदैन ।

- सुरेश हमाल

जलजला भन्दासाथ धेरैलाई लाग्न सक्छ माओवादीको उद्यम स्थल मानिएको रोल्पाको जलजला पहाडको कुरा होला तर म रोल्पा जिल्लाको जलजलाको होइन पर्वत जिल्लाको जलजला बारे लेख्छु । पर्वत जिल्लाको उत्तरी भेगका माभुफाँट, बासखर्क, सालिजा, लेकफाँट, धार्डिरेड, बनौ र नाग्लिबाड गरी ७ गाविसलाई जलजला गाँउपालिका नामाकरण गरी प्रस्तावित गरेपछि गुमनाम जलजला एकाएक चर्चामा आयो तर पनि सोही क्षेत्रका धेरैलाई जलजला भन्ने कहाँ हो भन्ने बारे अनभिज्ञ रहेको देखेपछि आफुले देखेको र बुझेको जलजला बारे केही लेस्ने चेष्टा गरे ।

गाउँपालिकाको नाम मल्लाज होस भन्ने चाहाना मल्लाजवासिहरूको थियो । सायद मल्लाजले ७ गाविस मध्य ५ गाविस मात्र समेट्ने भएर होला मल्लाजलाई उपयुक्त नठानिएको साथै जलजला भन्दा पनि चर्चा र पर्वत जिल्लाकै अग्लो ठाउँ (उचाई ३३०८ मि.) को हिसावले पनि हम्पाल नाम अझ उपयुक्त हुन्थ्यो की भन्ने देखिन्छ तरपनि गुमनाम भएर मात्र हो नत्र जलजला सुन्दरता, पर्यटकीय र ऐतिहासिक हिसावले कम महत्वपूर्ण स्थान चाही हुँदै होइन ।

पर्वत जिल्लाको सबै भन्दा ठूलो सामुदायिक बन हम्पाल सामुदायिक बन अन्तर्गत र पर्वत जिल्लाकै सबैभन्दा अग्लो हम्पाल लेकको ठिक पहाडी पट्टि सानो उपत्यका रहेको छ खासमा त्यही उपत्यकालाई नै जलजला भनिन्छ । समुन्द्री सतह देखि करिब ३१०० मि. को उचाइमा अवस्थित जलजलामा वाह्रै महिना जमिन मुनि पानी (जल) जमेर हिड्दा थलथल गर्दै जमिन हल्लिने भएर नै जलजला नामाकरण रहन गएको मानिन्छ । पर्वतका दुई लुङ्दी खोला, पाति खोला र पर्वत र म्याग्दीको सिमाना छुट्टयाएको पुङ्दी खोला गरी तीन खोलाको मुहान यही जलजला नै हो । जलजलामा रहेका थुप्रै मुलहरू जोडीएर एक छेउँबाट लुङ्दी खोला र अर्को छेउँबाट पाती र पुङ्दी खोलाको जन्म भएको छ भने अरू भागमा पहाडले घेरीएको छ ।

पहिले पहिले यस क्षेत्रमा सालिजा, लेकफाँट, धार्डिरेड, बाजुड,

क्याड, लेस्पर, बनौ लगायतका क्षेत्रका बासिन्दाहरू लामो समयसम्म गोठ हालेर बस्ने गाईवस्तु चराउने, जङ्गली जनावरको सिकार गर्ने साथै काठबाट विभिन्न सामग्रीहरू निर्माण गर्ने गरेको पाइन्छ तर पछिल्लो समयमा सामुदायिक बनको रूपमा समुदायमा हस्तान्तरण भएपछि भने गोठ हालेर बस्ने चलन विस्तारै हट्दै गइसकेको छ ।

सठभावना

यस क्षेत्रमा सम्भावनाको त अथाह खानी नै छ । यो क्षेत्र विश्वकै चर्चित र उत्कृष्ट दश भित्र पर्ने अन्नपूर्ण पदमार्गसँग जोडिएको छ । मिलनचोकलाई मुख्यद्वार मानेर धार्डिरेडको भुमेस्थान, जलजला, हम्पाल, मुहारे डाँडा हुँदै पदयात्रा गरी विश्वकै चर्चित अन्नपूर्ण पदमार्ग अन्तर्गत पुनहिल, घोरेपानीमा पुगेर जोडिन सकिन्छ । मिलनचोकबाट धार्डिरेड भुमेस्थान हुँदै जलजला पुग्न करिब ६ घण्टा, जलजला बाट मुहारे डाँडा करिब ४ घण्टामा र मुहारे डाँडाबाट ३ घण्टामा पुन हिल हुँदा घोरेपानी सम्म पुग्न सकिन्छ । मुहारे डाँडामा महाविर पुनको सक्रियतामा लज पनि सञ्चालन गरिएको छ भने सो ठाउँबाट धौलागिरि, माछापुच्छ्रे हिमाल तथा फेवाताल समेतको सुन्दरतालाई नियाल्न सकिन्छ ।

अन्नपूर्ण पदमार्ग अन्तर्गतको कास्कीको नयाँपुल, तिखेहुङ्गा, उल्लेरी हुँदै घोरेपानी पुगेर रुटभन्दा अग्ला पहाड र घना जङ्गलैजङ्गलको विचबाट रहेको यो रुट धेरै गुणा रमाइलो र मनमोहक छ । यहाँ आवश्यक पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण गरी न्यवस्थित गर्दै प्रचारप्रसार गर्ने हो भने अन्नपूर्ण पदमार्ग र पोखरा सम्म आउने हजारौं हजार पर्यटकलाई यस क्षेत्रमा सजिलै भित्राउन सकिन्छ ।

जलजला यतिकै पनि रमाणिय त छ नै अझै यसलाई केही न्यवस्थापन गर्ने हो भने कनै नमुना जलजला बनाउन सकिने सम्भावना छ । लुङ्दी खोला, पाती खोला र पुङ्दी खोलातर्फ जाने दुई मुखमा न्यवस्थित आधुनिक बाध निर्माण गर्ने हो भने मात्र पनि सजिलै सँग करिब तीन र चारसय मिटर चौडाई र डेढ किमि भन्दा लामो ताल निर्माण गर्न सकिन्छ ।

घना जङ्गलको विचमा करिब ३१०० मिटरको उचाईमा यति ठूलो ताल बन्दा यस्को सुन्दरता कस्तो होला र उक्त तालमा डुङ्गामा सयर गर्दा कति आनन्द मिल्ला कल्पना समेत गर्न सकिँदैन । यतिमात्र होइन सुन्दर तालको पानीलाई सदुपयोग गर्दै लघुजलविद्युत आयोजना समेत निर्माण गर्न सकिने सम्भावना त यथावतै छ ।

जलजलाकै माथि पट्टी शिर हम्पालको लेक जहाँ पुगेर हिउँद महिनामा हिउँको मज्जा लिनुका साथै चारै तिर म्याग्दी, पर्वत, कास्की, बागलुङ, गुल्मि, पाल्पा, स्याङ्जा, लमजुङ, तनहुँ, गोरखा लगायत गरी १६ जिल्लाको मनोरम दृश्य, सबैभन्दा धेरै १२ प्रजातिका रङ्गचिह्न लालिगुराँस, जगलैजङ्गलको पहाड, खोचहरू, धौलागिरि, माछापुच्छ्रे लगायत दर्जनौं हिम श्रृङ्खलाको साथमा सुर्यदय र सुर्यास्तको मनोरम दृश्य समेत अवलोकन गर्न सकिन्छ । यस्तो मनमोहक ठाँउ प्रचारप्रसारको अभावमा गुमनाम भई बसेको छ ।

जसको निम्ती भ्यूटावर निर्माण तथा खान बस्नको निम्ती होटल, रिसोर्ट निर्माण गरी प्रचार गर्ने हो भने पर्यटकको घुँइचो नै लाग्ने थियो । यस क्षेत्र प्राकृतिक सौन्दर्यताको लागि मात्र नभई धार्मिक स्थलको रूपमा पनि अत्यन्त महत्वपूर्ण गन्तव्य हो । यस जलजला, हम्पाल लेकको पहाडी क्षेत्रलाई कालाञ्जर पर्वत भनिन्छ । जुन धार्मिक तथा ऐतिहासिक रूपमा पनि अत्यन्त महत्वपूर्ण ठाँउ हो । कालाञ्जर पर्वतलाई शिवजिको तपोभूमि मानिन्छ । जहाँ सिर्पु क्षेत्र छ र उक्त सिर्पु क्षेत्रमा शिव पार्वती साधरण मन्दिर पनि रहेको छ । पहिला पहिला यस ठाउँमा भन्य रूपमा पुजाआजा, मेला गरिने भएपनि पछिल्लो समयमा मानिसहरू शहरमुखि हुँदैजाँदा विस्तारै लोप हुँदै गइसकेको छ ।

त्यस्तै यस शिवजिको तपोभूमिमा वर्षौं पहिला मार्कण्डेय नामक ऋषिले ध्यान गरेको पाइन्छ जसले गर्दा यो ठाउँलाई पवित्र ज्ञानभूमि समेत मानिन्छ । साथै यस कालाञ्जर पर्वतबाट पानी अलप भएर पाङ्को सहस्रधारामा निस्किएको र जहाँको पानीले नुहाउँदा रोगन्याधी हट्ने

जनविश्वास समेत रहेको छ । हाल सहस्रधारामा १०८ धारा निर्माण गरी न्यवस्थित रूपमा स्नान गर्ने न्यवस्था समेत गरिएको छ ।

तसर्थ, यस क्षेत्रमा शिव, पार्वती न्यवस्थित मन्दिर, ठुलाठुला मुर्ति, त्रिशूल निर्माण गर्दै शिवजिको तपोभूमिको प्रचारप्रसार गर्ने साथै मार्कण्डेय ऋषिले ध्यान गरेको घना जङ्गलको विचमा रहेको पवित्र भूमिमा ध्यान, योग केन्द्र सञ्चालन गर्ने साथै धार्डिरेडको भुमेस्थान, कमलनयनचार्यले निर्माण गर्न लागेको गौसालालाई समेत जोड्दै यस सिर्पु कालाञ्जर क्षेत्रलाई धार्मिक क्षेत्र घोषणा गरी न्यवस्थापन गर्ने हो भने हजारौं हजार धार्मिक पर्यटकलाई समेत भित्राउन सकिन्छ ।

यसका अलवा यस जलजला क्षेत्रमा बाघ, भालु, चितुवा, मृग, घोरल, अजिङ्गर लगायतका जङ्गली जनावर विभिन्न प्रजातिका चराचुरुङ्गी र विभिन्न लोपोन्मुख लेकाली रूख, जडिवुटिले भरिपूर्ण छ साथै करोडौं मूल्य बराबरका काठ, विभिन्न वन पैदावरहरू यतिकै ढलेर सुकेर खेर गईरहेका छन भने यसै क्षेत्रमा धौलागिरि अञ्चलकै ठूलो ढुंगाखानी समेत रहेको छ ।

यसरी केही पहिला यहाँको पर्यटन विकासमा उद्योग बाणिज्य संघ पर्वत, मल्लाज उपशाखाले केही पहलकदमी चाले पनि यसमा बृहत् लगानीको आवश्यकता पर्ने हुँदा पर्वत जिल्ला, प्रस्तावित जलजला गाउँपालिकाका बुद्धिजीवी, नेता, उद्योगी, न्यापारी, स्थानिय बासिन्दा साथै विभिन्न सरोकारवाला सरकारी, गैरसरकारि निकायले यसतर्फ ध्यान दिँदै यस क्षेत्रको बारेमा खोज, अनुसन्धान गर्दै आवश्यक योजना निर्माण गरी पदमार्ग, जलजला ताल, होटल तथा रिसोर्ट, हम्पाल लेकमा भ्यू टावर, सिर्पु क्षेत्रमा धार्मिक स्थल तथा योग केन्द्र निर्माण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्नुका साथै ढुंगाखानी, जडिवुटी, रूख, काठ, जङ्गली जनावर, पसुपक्षि आदिको संरक्षण तथा न्यवस्थापन गर्ने हो भने प्रस्तावित जलजला गाँउपालिकाको मात्र नभई सम्पूर्ण पर्वत, म्याग्दी, कास्की, बागलुङ लगायतका जिल्लाको विकासमा समेत महत्वपूर्ण टेवा पुग्नेछ ।

फुलमाया बचाउ अभियान सञ्चालन

■ नवतिकल्प

म्याग्दीको ताकम ४ की रक्तक्यान्सर पिडित फुलमाया भण्डारीको उपचारका लागि सहयोग संकलन अभियान सञ्चालन भएको छ ।

परोपकारी संस्था ओमकुमारी शान्ति कोषले ३३ वर्षिया भण्डारीको उपचारका लागि मंगलबारदेखि आर्थिक सहयोग संकलन अभियान सुरु गरेको हो । अभियानको पहिलो दिन संस्थाका पदाधीकारी तथा संस्थापकहरुबाट ३१ हजार रुपैयाँ सहयोग प्राप्त भएको छ ।

दुई छोरा र दुई छोरीकी आमा भण्डारीको कमजोर आर्थिक अवस्थाका कारण उपचारमा समस्या भएपछि अभियान सञ्चालन गरिएको कोषका अध्यक्ष राजेश शाक्यले जानकारी दिनुभयो । "चिकित्सकका अनुसार १५ लाख रुपैयाँ जुटाउन सकेमा उपचार सम्भव छ" शाक्यले भन्नुभयो "कोषको यो २० औं अभियान हो ।"

कोषले यसअघि २६ जना आर्थिक रूपमा विपन्नको उपचारका लागि स्वेदश तथा विदेशमा रहेका म्याग्देलीहरू मार्फत करोडौं रुपैया सहयोग जुटाएको छ । भण्डारीको चितवन स्थित विपी कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पतालमा उपचार भैरहेको छ । रोजगारीका लागि एक वर्षअघि कतार गएका फुलमायाका श्रीमान रोशन पनि स्वदेश फर्कीएर उनको उपचारमा जुटेका छन् ।

भण्डारीको उपचारका लागि परिवार र आफन्तले हालसम्म चार लाख रुपैया खर्च गरिसकेका दाजु दलबहादुर खत्रीले बताउनुभयो । "घरजग्गा धितो, ऋण र परिवारसंग भएको पैसा सकिएकाले सहयोग गरि जिवनरक्षाका लागि अपिल गरेका हौं" खत्रीले भन्नुभयो ।

कोषले सन्तोष गौतमको संयोजकत्वमा १२ सदस्यीय फुलमाया बचाउ अभियान सञ्चालन गरेको हो ।

समितिको सदस्यहरुमा चक्रबहादुर थापा (न्युजरल्याड), बेलबहादुर शेरचन (साउदी अरब), योगेन्द्र क्षेत्री (बेलायत), मोहन थापा (अमेरीका), राजाराम सुवेदी (बहराईन), जिवन थापा (जापान), सुनेश केसी (दक्षिण कोरीया), चक्रबहादुर थापा (अस्ट्रेलिया), तेजप्रकाश पुन (हङकङ), बालकृष्ण आचार्य (कतार), पुस्कार भण्डारी (ताकम) र कृष्णराज पौडेल (बेनी) रहनुभएको छ ।

फुलमाया बचाउ अभियानलाई कोषका संस्थापक अध्यक्ष चन्द्रकुमार केसीले दश हजार, अध्यक्ष राजेश शाक्यले पाँच हजार, दलबहादुर खत्रीले दश हजार, नरेश श्रेष्ठ, लोकेश पुन र टकसरा रानाले दुईदुई हजार रुपैयाँ सहयोग गर्नुभएको छ ।

यसैगरी बेनीको कालीपुलका न्यवसायी खेम केसीले पाँच हजार एक सय र पर्वत बेनी निवासी कुमार बरुवालले पाँच हजार एक सय रुपैयाँ सहयोग गर्नुभएको छ । बेनी न्युरोडका गिता शर्मा र दामोदर शर्माले तिन हजार पाँच सय रुपैया सहयोग गर्नुभएको छ । बेल्जीयममा रहनुभएका ताकमका ज्ञानबहादुर विश्वकर्माले फुलमायाको उपचारका लागि सहयोग जुटाउन अभियान सुरु गरेको जानकारी दिनुभयो । विकास नेपाल बेल्जीयम संस्थामा आवद्ध विश्वकर्माले यसअघि ताकम माविको

भवन निर्माण, जिल्ला अस्पताल परिसरमा रक्तसञ्चार गृह र बेनी मल्लाज पदमार्ग निर्माणका लागि सहयोग भित्र्याउन योगदान गर्नुभएको थियो । यसैगरी मोना कोरीयाले पनि बुधवारदेखि फुलमायाको उपचारका लागि सहयोग संकलन अभियान सुरु गरेको जनाएको छ । अभियानका लागि कोषले दक्षिण कोरीयामा मोना कोरीयाका पदाधीकारी समेत रहनुभएका सुनेश केसीलाई संयोजनको जिम्मेवारी दिएको छ । अमेरीकामा पनि ताकमका तेजेन्द्र केसीले सहयोग संकलन अभियान सुरु गर्नुभएको छ ।

यसैगरी कोषका पदाधीकारी र सदस्यहरुले भगवतीकी रक्तक्यान्सर र बोनम्यारो रोगबाट पिडित कृष्णकुमारी खत्री (सिता)को उपचारका लागि एक लाख रुपैयाँ न्यक्तिगत रूपमा सहयोग गर्ने निर्णय भएको छ । कोषले प्यारालाईसीस रोगबाट थलीएकी दरवाड ३ की माया गुरुङको उपचारका लागि उनकी देउराली भिम गुरुङ मार्फत पन्ध्र हजार रुपैयाँ सहयोग गरेको छ ।

कोषका सल्लाहकार मनप्रसाद थजालीले रकम हस्तान्तरण गर्नुभएको थियो । यसैगरी कोषलाई पाँच हजार पाँच सय रुपैयाँ सहयोग गर्ने सन्तोष गौतम, कृष्णराज पौडेल र दलबहादुर खत्रीलाई आजिवन सदस्यता प्रदान गरिएको थियो ।

भेडा गोठमा छ दशक

जिल्ला पशु सेवा कार्यालयले हाले बेनीमा आयोजना गरेको तालीममा एक जना फरक कृषक भेटिए । कछाड पारेका, हरदुब्लो ओढेका ओखरबोट ३ चिउरीबोटका ७४ वर्षीय टिकप्रसाद पुनको लवाइलेने उनी पाका र वास्तवीक कृषक भएको देखाउँथ्यो । भेडा गोठमा छ दशक भन्दा बढी समय बिताएका फरासीलो र हसिलो स्वभावका पुनसंग पहिलो भेटमै अनुभव सुन्ने मौका मिल्यो । पुर्यौली पेशाबाट जिविकोपार्जन र आयआर्जन गरिरहेका पुनले भेडागोठका अनगिन्ती अुनभव र भोगाई यसरी न्यक्त गरे ।

पुर्यौली पेशा

आठ वर्षको हुँदादेखि टिकप्रसाद भेडागोठ बस्न थालेका हुन् । जान्ने भएदेखि भेडागोठ बस्न थालेका टिकप्रसाद त्यतीबेला विद्यालय नभएकाले पढ्न नपाएको बताउँछन् । सुरूमा उनिसंग तिन वटा भेडा थिए । अहिले १२० वटा भेडाका मालीक भएका छन् । उनका बुवा र बाजेले पनि भेडापालन गर्दथे । उनि १४ वर्षको हुँदा चार वर्षको भेडाको साँडको मूल्य बिस रुपैयाँ थियो । अहिले त्यतीने उमेरको साँडलाई २६ हजार रुपैयाँ पर्छ । वर्षमा कम्तीमा २० वटा भेडा बिक्री हुन्छ । पुजाआजा गर्नका लागि गाउँमै भेडा बिक्री हुने गर्छ । एउटा भेडाको मूल्य दश देखि १५ हजार रुपैयाँ सम्म पर्छ । वर्षमा खर्च कटाएर दुई लाख रुपैयाँ भन्दा बढी आम्दानी हुन्छ । भेडा बिक्री गर्न बजारको समस्या छैन । भेडा भए जति पनि बिक्री हुने टिकप्रसाद बताउँछन् । वर्षमा दुई पटक काटिने भेडाको ऊन अधियामा लगाउँछन् । भेडाको ऊनबाट काम्लो, हरदुब्लो निर्माण हुने गर्छ ।

जंगलको बसाई

टिकप्रसादले जिवनको धेरै समय घरमा भन्दा भेडा गोठमा बिताएका छन् । एकै ठाउँमा स्थायी बसोबास नहुने भएकाले उनको जिवनशैली फिरेकै छ । खाने, बस्ने बन्दो बस्तीका सामान साथमै बोकेर गोठसंगै सार्ने गर्छन् । एक ठाउँमा दश देखि पन्ध्र दिनको हाराहारीमा गोठ बस्छ । मान्द्रोले छाएको गोठमा भेडाको ऊनले बनेको काम्लो र हरदुब्लो ओढेर रात कटाउनुपर्छ । कहिलेकाही भेडाको बथानको विचमा सुत्नुपर्छ । म्याग्दी, बागलुङ र रूकुमका जंगलमा उनले भेडा चराउँछन् । भेडा चराउन रूकुमको तकसेरामा पर्ने चालुके लेकमा

पुग्ने उनि त्यस क्षेत्रमा तिन महिना बिताउँछन् । जेठमा सोले काटेर जाने उनि कात्तिक १५ गतेमात्र गाउँ फर्कन्छन् । हिउँदमा गाउँ नजिकै आईपुग्ने उनि बर्खामा भेडा चराउन लेकमा पुग्ने गरेका हुन् ।

लेक गएपछि उनको परिवार र गाउँलेसंग प्रत्यक्ष भेटघाट सम्पर्क हुँदैन । रेडियो उनको लागि साथी हो । अहिले मोवाइलको सुविधा भएपछि भेटघाट नभएपनि फोनमा कुराकानी गर्न सजिलो भएको छ । एक जनालाई गोठालाको रूपमा जागीर दिएका उनलाई श्रीमती र छोरोले पनि भेडापालनमा सघाउँदै आएका छन् । बागलुङको जंगलमा दुई महिना चाहार्ने उनि बाँकी सात महिना म्याग्दीको सोले, रानीबासा, रसपुर, घवाङखोला क्षेत्रको जंगलमा बिताउँछन् । दिनभरी जंगलमा चर्ने भेडाका बथान साँभ परेपछि खर्कमा जम्मा हुन्छन् । भेडाका पाठापाठीको स्याहार सुसारमा विशेष ध्यान दिनुपर्छ । भेडाको दूध मन पराउने उनिको लागि जंगलका च्याउ र टुसा विशेष परिकार हुन् ।

चराउनका लागि जंगलमा भेडाको पछि पछि हिड्नु सजिलो काम पक्कै पनि होइन । पढाईको कमी, रोजगारीको अन्य स्रोत नभएको, पुर्खाले गर्दै आएको पेशा, आम्दानी हुने भएकाले उनी भेडाको पछि लागेर भिर, पहरा, जंगल, लेक, बेशी गरिरहेका छन् । धेरै चरण क्षेत्र आवश्यक पर्ने भेडा पाल्न माघ देखि चैत सम्म निकै गाह्रो हुन्छ । घाँस नपलाउने भएकाले भेडा चराउन टाढा टाढा पुग्नुपर्छ । चित्तुवा, बाघ र भालु लगायत जंगली जनावरको आक्रमणबाट भेडालाई जोगाउनु अर्को चुनौती हो । उनले सहयोगीको रूपमा गोठमा दुई वटा कुकुर समेत पालेका छन् । कुकुरले गोठको रक्षा गर्न र जंगली जनावर देखेमा भुकेर संकेत गर्छन् । कतिपय अवस्थामा लखेट्छन पनि ।

भालुसँग मिडव्त

छ दशकको भेडागोठको अनुभवमा टिकप्रसादको स्मृतीमा २०६८ कात्तिक १५ गतेको दिन अविश्रमणीय छ । ओखरबोटकै सागबार डल्ला भन्ने खर्क नजिकै भेडा हेर्न गएको अवस्थामा भालुसंग उनको जम्का भेट भयो । अरू २ जना साथीहरू केही टाढा थिए । दिउँसो तिन बजेको थियो । भालुले उनिमाथी आक्रमण गर्‍यो । उनले पनि भालुलाई लौरो र हसियाले हिकार्ए । भालुले उनलाई भुईँमा लडायो । दाहिने हातका बुडी र माईली औला खायो । नङ्गाले

टाउको कोपन्यो । उनले हसियाले हिकार्ए भालुलाई लखेटे । करिव दश मिनेटसम्म भालुसंग भिडेको उनी बताउँछन् । हारगुहार गरेपछि साथीहरू आए । उनिहरूले बोकेर गोठमा ल्याए । गाउँमा फोन गरे । नातीनिले गाउँको स्वास्थ्यकर्मी र छिमेकीलाई लिएर भोलीपल्ट बिहान गोठमा पुगीन् । गाउँले र आफन्तले बाकेर दरवाड ल्याए । दरवाडमा रहेकी बुहारीले एम्बुलेन्सको न्यवस्था गरिन् । मणिपाल शिक्षण अस्पतालमा एक महिना उपचार गरेपछि टिकप्रसाद निको भए । हातका दुई वटा औला भने सधैका लागि गुमे । एक महिना सिंगा तातोपानी कुण्डमा स्नान गरे । त्यो वर्षको हिउँद घरमै बसेर आराम गरे । बखतिरिख भेडा हेर्ने काममा फर्कीए । अर्भै स्वस्थ, रिष्टपुष्ट, हठठा कट्टा रहेका पुन शरीरले साथ दिँदासम्म भेडापालनमा सक्रिय हुने बताउँछन् ।

फार्म दर्ता गर्ने तयारी

भेडापालन गर्न थालेको ६५ वर्षपछि पुनले पहिलो पटक तालीममा सहभागि हुने अवसर पाए । हाले पशु सेवा कार्यालयले बेनीमा आयोजना गरेको जिल्ला स्तरीय बाख्खापालन तालीममा सहभागि भएपछि उनले भेडापालन सम्बन्धि धेरै सैद्धान्तिक ज्ञान हाँसील गरेको बताउँछन् । हसिला स्वभावका उनले तालीममा सहभागि अरू कृषकहरूलाई आफ्नो अनुभव ठट्यौली पारामा सुनाए । प्राविधिकहरूबाट धेरै जान्ने, बुझ्ने मौका पाए । एक पटक पशु स्वास्थ्य प्राविधिकले उनको गोठमै पुगेर भ्याक्सीन लगाईदिएका थिए । सरकारले औषधी र खोपलाई निशुल्क उपलब्ध गराईदिए सहज हुने उनको अपेक्षा छ । यसैगरी चरन क्षेत्रको संरक्षण गर्न पनि आवश्यक रहेको उनको भनाई छ । तालीममा सहभागि भएपछि उनले भेडा फार्म दर्ता गर्ने योजना बनाएका छन् । फार्म दर्ता गरेपछि सरकारले उपलब्ध गराउने सेवा सुविधा पाईने र न्यवसायीक रूपमा अघि बढ्न सजिलो हुने उनको बुझाई छ । न्यवस्थित गर्न सकेमा भेडापालनबाट राम्रो फाईदा हुने पुनले बताए । घरपरिवार पालनका लागि लाखौं खर्चेर खाडी मुकुमका भेडा चराउन लालायीत हुने युवाहरूलाई उनको विदेश जान गर्न लगानी आफ्नो ठाउँमा गरेर उद्यमीलतातर्फ अग्रसर हुन सुझाव दिन्छन् ।

प्रस्तुति : सन्तोष गौतम

हार्दिक बधाई

लोकदीप आवासीय माध्यमिक विद्यालयका प्रबन्ध निर्देशक कृष्ण प्रसाद सुब्बा हालै सम्पन्न भएको नीजि तथा आवासीय विद्यालय अर्गनाइजेशन(प्याब्सन) म्याग्दीको छैठौँ साधारणसभा तथा चौथो अधिवेशनबाट अध्यक्ष पदमा निर्वाचित हुनुभएकामा हार्दिक बधाई ज्ञापन गर्दै सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

टाइम्स इन्टरनेशनल पब्लिकेशन प्रा.लि. परिवार
काठमाण्डौ

म्याग्दीका लागि अधिकृत विक्लेता :
सगुन स्टेशनरी
क्याम्पस चोक, बेनीबजार, म्याग्दी

कागजबाट गहना निर्माण

■ नवतिकल्प

म्याग्दीका महिलाहरूले काम नलाग्ने कागजका टुक्राबाट गहना बनाउन थालेका छन् । क्यालेण्डर, पत्रपत्रिका लगायत कागजलाई प्रयोग गरेर आकर्षक गहना बनाउन थालेका हुन् । हातको सिप प्रयोग गरेर कागजबाट माला, औंठी, भुक्का, बाला लगायतका गहना बनाई स्वरोजगार र आयआर्जनतर्फ अग्रसर भएका छन् ।

काम नलाग्ने भएर फालीएको कागजबाट बनाइएको गहना आकार अनुसार प्रतिगोटा एक सय पचास देखि तिन सय रूपैया सम्ममा विक्री गर्न सकिने उद्यमी निशा जिमी महतले बताउनुभयो ।

उहाँका अनुसार एक दिनमा एक जनाले ५ वटा सम्म माला बनाउन सक्छन् । युवती र विदेशी पर्यटकहरूलाई लक्षित गरेर कागजको गहना बनाइएको हो । कागजका गहनाको बजार पर्यटकीय क्षेत्रमा रहेको छ ।

ग्राहकको माग र चाहना अनुसारको विभिन्न डिजाईनमा रंगीन गहना बनाउन सकिने उद्यमी महतको भनाई छ । कागजको टुक्रा पारेर धागोमा उनेर बनाइने गहनालाई चमकदार बनाउन वारनेस लगाउने गरिन्छ ।

पानीमा नभिजे र रंग नजाने गरी टिक्राउ हुने गरी गहना बनाउने

गरिएको छ । यसअघि नांगी र बेनीका महिला उद्यमीहरूले उत्पादन गर्दै आएको गहनाले राम्रो बजार पाएपछि अन्य ठाउँका उद्यमी पनि यसप्रती आकर्षित भएका हुन् ।

ताकमको हिलापोखरी, बेनी नगरपालीकाको थाकनपोखरी र भगवतीका नयाँ उद्यमीहरूलाई महिला तथा बालबालीका कार्यालयले कागजबाट माला बनाउने तालीम प्रदान गरेको छ । न्यवसायीक तथा सिप विकास कार्यक्रम अन्तर्गत आयोजित तालीममा २१ जनाको सहभागिता रहेको महिला तथा बालबालीका कार्यालयका प्रमुख निर्मला शर्माले बताउनुभयो ।

सार्वजनिक यातायातमा करिब एक अर्ब

■ नवतिकल्प

म्याग्दीको सार्वजनिक यातायातको क्षेत्रमा न्यवसायीले करिब एक अर्ब रूपैया लगानी गरेका छन् ।

म्याग्दी जिल्लामा सार्वजनिक यातायात सेवा दिँदै आएका माईक्रोबस, जिप र ट्याक्सीमा ६३ करोड ६१ लाख रूपैया लगानी भएको हो । तिन वटा समिति र एक वटा कम्पनी अन्तर्गत ३०५ वटा सार्वजनिक सवारी साधनले सेवा दिँदै आएका छन् ।

माईक्रोबस, जिप र ट्याक्सी सञ्चालन गर्नका लागि सरदर क्रमशःचालीस लाख, ३६ लाख र १६ लाख रूपैयाको हाराहारीमा लगानी हुने म्याग्दी जिप तथा बस सञ्चालक समितिका कार्यालय प्रमुख देवेन्द्र पौडेलले बताउनुभयो ।

म्याग्दीको ग्रामिण सडकका साथै बेनी देखि मुस्ताङ, पोखरा, काठमाडौं र सुनौलीको रुटमा सेवा दिँदै आएको यो समिति अन्तर्गत १२१ वटा माईक्रोबस र २१ वटा जिप छन् । म्याग्दी ट्याक्सी व्यवसायी समिति अन्तर्गत १२५ वटा ट्याक्सी सञ्चालनमा रहेका छन् ।

बेनी पोखरा सडकमा यातायात सेवा दिँदै आएको म्याग्दी काली जिप व्यवसायी समिति अन्तर्गत २० वटा जिप छन् । गत मंसिरदेखि बेनी-दरवाङ सडकमा सेवा सुरु गरेको पश्चिम म्याग्दी यातायात प्राली अन्तर्गत ११ वटा जिप छन् ।

यातायात न्यवसायमा चालक, सहचालक र कर्मचारी सहित करिब सात सय जनाले रोजगारी पाएका छन् । धेरै जसो बैदेशिक रोजगारीबाट फर्कीएका युवा यातायात व्यवसायमा संलग्न रहेका म्याग्दी ट्याक्सी व्यवसायी समितिका महासचिव भोजबहादुर थापाले बताउनुभयो । "सर्वसाधारणलाई सेवाको साथै रोजगारीको अवसर पनि मिलेको छ" थापाले भन्नुभयो ।

ग्रामिण क्षेत्रमा सडक विस्तार र बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको पहुँच बढेसँगै न्यवसायीले यातायात क्षेत्रमा लगानी बढी गरेका हुन् । छिटो प्रतिफल पाईने र नगद आमदानी हुने भएकाले यस क्षेत्रमा न्यवसायीको आकर्षण बढेको छ । म्याग्दीको ३५ मध्य २८ वटा गाविस सडक सञ्चालनसंग जोडिएका छन् ।

बेनी नगरपालीकाको सबै वडा र बस्तीमा सडक पुगेको छ । जिल्लाभर पाँच सय किलोमिटर भन्दा बढी कच्ची सडक रहेको जिविसले

जनाएको छ । यातायात व्यवसायीको प्रतिस्पर्धासँगै सर्वसाधारणले सहज र छिटो छरितो सेवा पाएका दरवाङका लेखबहादुर पुनले बताउनुभयो ।

यातायात क्षेत्रमा लगानी र प्रतिस्पर्धा बढेपनि कच्ची सडक, निश्चित क्षेत्र तोकेर रुट परमिट जारी हुनु, दुर्घटना विमा भुक्तानी प्रक्रिया भ्रष्टाचारी हुनु चुनौतीको रूपमा रहेको म्याग्दी जिप तथा बस न्यवसायी समितिका अध्यक्ष कमल केसीले बताउनुभयो ।

"यातायात सेवालालाई सहज, सरल र भरपर्दो बनाउन कच्ची सडकको स्तरवृद्धीमा जोड र स्वच्छ प्रतिस्पर्धा गर्ने वातावरण तयार गर्नुपर्छ" अध्यक्ष केसीले भन्नुभयो "बाहिरका व्यवसायी म्याग्दीमा आएर सेवा दिन पाउँछन् भने हामीले पनि सेवा विस्तार गर्न पाउनुपर्छ ।"

यसैबीच म्याग्दी बस तथा जिप सञ्चालक समितिको विहीवार बेनीमा सम्पन्न पन्ध्रौं साधारणसभा तथा सातौं अधिवेशनबाट कमल केसीको अध्यक्षतामा सर्वसम्मत रूपमा नयाँ कार्यसमिति निर्वाचित भएको छ । १६ सदस्यीय समितिको वरिष्ठ उपाध्यक्षमा लालबहादुर थापा क्षेत्री, प्रथम उपाध्यक्षमा जानबहादुर केसी (नारायण), द्वितीय उपाध्यक्षमा चन्द्रबहादुर क्षेत्री, सचिवमा सुमन श्रेष्ठ, कोषाध्यक्षमा गोपाल केसी (मोहन) सहसचिवमा मौबहादुर बरुवाल र सहकोषाध्यक्ष बलमान गौचन चयन हुनुभएको छ ।

कार्यसमितिको सदस्यहरूमा कृष्णबहादुर घर्ती, नगेन्द्र खत्री, हेम गुरुङ, ललित जिमी, शंकर शर्मा, महेन्द्र बानियाँ, बाबुराम गिरि, राजकुमार शाही, नारायण थापा, अनिश भण्डारी, पूर्णबहादुर बुढाथोकी रहनुभएको छ ।

साधारणसभा तथा अधिवेशनको उद्घाटन कार्यक्रममा सरोकरवालाहरूले सरकारी अधिकारी र राजनितिक दलका नेताहरूले यातायात सेवालालाई मर्यादित र प्रतिस्पर्धी बनाउन न्यवसायीलाई सुभाष दिएका थिए ।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी राजुप्रसाद पौडेलले यातायात व्यवसायलाई मर्यादित र प्रतिस्पर्धी बनाउन आवश्यक रहेको बताउनुभयो । राज्यको निती नियमको पालना गर्नु सबैको दायित्व भएको बताउँदै प्रजिअ पौडेलले यात्रुलाई दिने सेवा र

गर्ने व्यवहारमा सुधार गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

नेपाल राष्ट्रिय यातायात व्यवसायी महासंघका केन्द्रिय सदस्य राजकुमार श्रेष्ठले स्तरीय र प्रतिस्पर्धी सेवा दिन चाहेपनि सरकारले रुट कायम गर्दा सिण्डिकेटलाई प्रशय दिएको बताउनुभयो । उहाँले दुर्घटना विमा सहज रूपमा भुक्तानी पाउने न्यवस्था मिलाउन माग गर्नुभयो ।

समितिका पूर्व अध्यक्ष गोपालप्रसाद भट्टचन, उपाध्यक्ष कमल केसी, म्याग्दीकाली जिप व्यवसायी समितिका अध्यक्ष विनोद केसी लगायतले म्याग्दीको यातायात सेवालालाई न्यवस्थित बनाउन बसपार्कको न्यवस्था र ग्रामिण सडकको स्तरवृद्धीमा प्राथमिकता दिनुपर्ने बताउनुभयो ।

समिति मातहत १२१ गटा माईक्रोबस र २१ गटा जिपले बेनी देखि लामो तथा छोटो दुरीमा यातायात सेवा दिँदै आएका छन् । समिति मातहतको यातायात न्यवसायमा आधा अर्ब रूपैया भन्दा बढीको लगानी रहेको छ ।

म्याग्दी जिल्लाको सबै सडक, मुस्ताङ, बागलुङ, पोखरा, सुनौली रुटमा सेवा दिँदै आएको समितिले स्वच्छ प्रतिस्पर्धाको आधारमा न्यवसाय सञ्चालन गर्ने योजना बनाएको छ । साधारणसभामा स्थानीय विकास अधिकारी प्रेमराज गिरी र बेनी नगरपालीका कार्यालयका कार्यकारी अधिकृत छवीलाल सुवेदीले ग्रामिण स्तरको स्तरवृद्धी योजनालाई प्राथमिकता दिएको बताउनुभयो ।

प्रहरी नायव उपरिक्षक विश्वराज खड्काले दुर्घटना न्युनीकरणका लागि सावधानी अपनाउन र जिम्मेवार बन्न जोड दिनुभयो । कार्यक्रममा नेपाली काँग्रेसका माधवप्रसाद रेग्मी, नेकपा एमालेका अध्यक्ष हरिकृष्ण श्रेष्ठ, नेकपा माओवादी केन्द्रका संयोजक गोविन्द पौडेल, राष्ट्रिय जनमोर्चाका अध्यक्ष छवी विश्वकर्मा, अखण्ड नेपाल पार्टीका डम्बरबहादुर बानिया लगायतले शुभकामना मन्तव्य न्यक्त गर्नुभएको थियो ।

समितिका अध्यक्ष सुरत केसीको अध्यक्षता, सचिव सुमन श्रेष्ठको सञ्चालन र वरिष्ठ उपाध्यक्ष कमल केसीको स्वागत मन्तव्यमा सम्पन्न कार्यक्रममा पूर्व अध्यक्ष राजकुमार श्रेष्ठ र गोपालप्रसाद भट्टचनलाई सम्मान गरिएको थियो ।

बाबियाचौरमा आईपीएम पाठशाला

■ नवतिकल्प

म्याग्दीको बाबियाचौरमा एकीकृत शत्रुजिव न्यवस्थापन कार्यक्रम (आईपीएम) कृषक पाठशाला सञ्चालन भएको छ । रासायनीक विषादी र मलको प्रयोग न्युनीकरण गरि कृषकहरूलाई जैविक प्रविधिप्रती आकर्षित गर्ने उद्देश्यले पाठशाला सञ्चालन भएको हो ।

खेतीबालीमा देखा पर्ने मित्र जिवको पहिचान गरि संरक्षण तथा शत्रु जिवको जैविक तरिकाबाट न्यवस्थापन गर्न कृषकलाई व्यवहारीक ज्ञान सिप प्रदान गर्ने उद्देश्यले जिल्ला कृषि विकास कार्यालयले पाठशाला सञ्चालन गरेको हो ।

बाबियाचौर ५ को आदर्श आईपीएम कृषक समूहमा लागु भएको पाठशाला १६ हप्तासम्म सञ्चालन हुने कृषि सेवा केन्द्र बानियाचौरका प्राबिधिक सहायक निरञ्जन तिवारीले बताउनुभयो । प्रत्येक हप्ताको एक

दिन कृषकहरूलाई जैविक प्रविधिबाट आलु खेती गर्ने प्राबिधिक ज्ञान प्रदान गरीदै आएको छ ।

आलु नखान्दासम्म प्रत्येक हप्ता स्थलगत पाठशाला सञ्चालन गरिने जनाइएको छ । पाठशाला सञ्चालन गर्न कृषक र प्राबिधिक छुट्टा छुट्टै प्रविधिबाट आलु खेती गरिएको छ । सो समूहका २५ जना कृषकहरू

पाठशालामा सहभागि भएका छन् । खेतीबालीमा बढ्दो विषादीको प्रयोग न्युनीकरण गरि जैविक विषादीको प्रयोग तथा कृषकहरूलाई शत्रु र मित्र जिव पहिचान गर्न सिकाउने उद्देश्यले पाठशाला सञ्चालन गरिएको प्राबिधिक सहायक तिवारीले बताउनुभयो ।

बेनीमा सुबिधासम्पन्न होटल खुल्न थाले

■ नवतिकल्प

म्याग्दीमा होटल तथा रेष्टुरेण्ट न्यवसायमा सुबिधा र लगानी थपिदै गएको छ । आन्तरीक तथा बाह्य पर्यटक आगमन बढेसँगै पाहुनालाई स्तरीय सेवा प्रदान गर्न पुराना होटलले क्षमता र सुबिधा बढाएका छन् । पछिल्लो पाँच वर्षयता बेनी, घोडेपानी, सिंगा तातोपानी, दरवाङ, भुरुङ तातोपानी लगायतका ठाउँमा नयाँ होटल तथा रेष्टुरेण्ट स्थापना हुने क्रम बढ्दै गएको छ ।

नयाँ होटल खुल्ने र पुरानाले सेवा, सुबिधा, पुर्वाधार बढाउन थालेपछि होटल तथा रेष्टुरेण्ट न्यवसायमा लगानी बढेको हो । यसैबर्ष नयाँ भवन निर्माण गरेर एट्याच वायरूम र एसी सहित छ वटा कोठा थप गरेको बेनीको होटल यतीका सञ्चालक पूर्ण गौचनले बेनीमै बुधवारदेखि अर्को नयाँ होटल सञ्चालनमा ल्याएका छन् ।

५० लाख रूपैयाको लगानीमा बेनीको पिपलचोकमा स्थापना भएको होटल हिल म्युको क्षमता ५० जनाको छ । सो होटलमा रहेका १७ वटा कोठामा एसी, टिभी, फ्रि वाईफाई र तातोपानीको सुबिधा छ । तालीमहल र पार्कीङको सुबिधा पनि रहेको सो होटलले आफ्नै गाडीबाट पाहुनालाई यातायात सेवा दिने न्यवस्था मिलाएको छ । "सात जनाले रोजगारी पाएका छन्" गौचनले भने "आरामदायी र सुबिधायुक्त कोठाको साथै थकाली खानाका परिकार होटलको मुख्य विशेषता हो ।"

पाहुनाको चाप बढेको र बास नपाउने समस्या उत्पन्न भएपछि नयाँ होटल सञ्चालनमा ल्याएको गौचनले बताए । जिल्लाका पर्यटकीय स्थल र म्याग्दी भएर मुस्ताङ जाने पर्यटक तथा तिर्थयात्रीहरूलाई लक्षित गरेर

अन्य होटलहरूले समेत सेवा, सुबिधा र क्षमता बढाएका छन् ।

पाहुनालाई सहज रूपमा यातायात सेवा दिनका लागि बेनीको हाटल याक, एसियन र डल्फीन होटलले हाले स्कारपीयो ब्राण्डको गाडी खरिद गरेका छन् । खानाको परिकार देखि कोठाको संरचनामा परिवर्तन गरेका होटल तथा रेष्टुरेण्टमा निशुल्क ईन्टरनेटको न्यवस्था गरेका छन् ।

सयनकक्ष भित्रै रहेको कोठामा टिभी र एसीको न्यवस्था गर्न थालेका छन् । यसैगरी औपचारीक कार्यक्रम, तालीम, गोष्ठी, सेमीनार सञ्चालन गर्न होटलहरूबीच सभाहल बनाउने प्रतिस्पर्धा चलेको छ ।

केही वर्षपहिले असोज, कात्तिक, चैत र वैशाखमा आउने पाहुनाहरूले बास नपाउने समस्या थियो । होटलहरूले क्षमता बढाएपछि कोठा नपाएर बसपार्क र चौतारीमा रात कटाउनुपर्ने समस्या कम हुँदै गएको होटल तथा रेष्टुरेण्ट व्यवसायी संघका अध्यक्ष गोपाल पौडेलले बताए । पोखरा, काठमाडौं, चितवन

लगायत ठूला सहरमा रहेका होटल सरहको सेवा प्रवाह भैरहेको अध्यक्ष पौडेलको भनाई छ । रेष्टुरेण्टहरूले पनि ग्राहकहरूलाई आकर्षित गर्न पुरानो मोडलका कटेज, क्याबिनको न्यवस्था गरेका छन् । धरेलु तथा साना उद्योग विकास समितिको कार्यालयका अनुसार म्याग्दीमा गत आर्थिक वर्ष २०७२र७३ मा दर्ता भएका २१ गटा सहित ५१० गटा होटल तथा रेष्टुरेण्टहरू सञ्चालनमा रहेका छन् । दुई वर्ष पहिले १२० गटा होटल थिए । ८७ करोड रूपैया लगानी भएको म्याग्दीका होटलहरूमा एक हजार २७५ जनाले रोजगारी पाएको समितिका खरिदार ईन्द्र पौडेलले बताए । उनका अनुसार जिल्लाभित्र पर्यटकीय स्थल भएको र मुस्ताङको प्रवेशद्वार रहेकाले म्याग्दीमा होटल तथा रेष्टुरेण्ट न्यवसाय खुल्ने क्रम बढेको हो । बेनीको याक होटलका सञ्चालक बाबुराम आचार्यले गत वर्ष भुक्तम्प र नाकाबन्दीले प्रभावित भएको होटल न्यवसायमा यस वर्ष उल्लेख्य सुधार आएको बताए ।

सामुदायीक पदमार्गमा पर्यटक बढे

■ नवतिकल्प

म्याग्दीमा सञ्चालित अन्नपूर्ण धौलागिरी सामुदायीक पर्यावरणीय पदमार्गको भ्रमणमा आउने पर्यटकको संख्या वर्षेनी बढ्दै गएको छ ।

उत्तरी पर्वतको बाँसखर्क, लेकफोर्ट म्याग्दीको राम्चे, हिस्तान र घारका पर्यटकीय स्थललाई समेटिएको अन्नपूर्ण धौलागिरी सामुदायीक पर्यावरणीय पदमार्गको भ्रमणमा आउने पर्यटकको संख्या बढेको हो ।

सन २०१५ मा ४७५ जनाले भ्रमण गरेको यो पदमार्गमा सन २०१६ मा पर्यटक आगमन संख्या दोब्बरले बढेको छ । २०१६ मा ८६४ जना पर्यटक भ्रमणका लागि आएका पदमार्गका संयोजक चित्र तिलीजा पुनले जानकारी दिनुभयो ।

पाँच वर्षअघि स्थानीयवासीहरूको सक्रियतामा पदमार्ग सञ्चालनमा ल्याइएको थियो । गाउँको शिक्षा,

स्वास्थ्य, पुर्वाधार निर्माण, पर्यटन प्रवर्द्धनका साथै सामाजिक कामका लागि आर्थिक स्रोत जुटाउने उद्देश्यले पदमार्ग सञ्चालन गरिएको हो ।

स्वीजरल्याण्ड, स्पेन, फ्रान्स, कोस्टारिका, अमेरीका, डेनमार्क, नर्वे, ब्राजील, जर्मनी, क्यानडा, बेलायत, अस्ट्रेलिया, जापान, रसीया, हल्याण्ड, ईडल्याण्ड, भारत, ईटली, ईजरायल र स्कटल्याण्डका पर्यटक यो पदमार्ग भ्रमणमा आएका छन् । मनोरम ग्रामिण बस्ती, मगर संस्कृती, हिमशृङ्खलाको अवलोकन, एकान्त तथा शान्त भएकाले प्रकृति प्रेमी पर्यटकहरूले यो पदमार्गलाई रुचाएका पोखराको थ्रि सिस्टर्स ट्रेकीड एजेन्सीकी सञ्चालक सिता थापाले बताउनुभयो ।

म्याग्दीको घुमाउनेतालदेखि सुरु हुने पाँच देखि सात दिनमा भ्रमण गर्न सकिने यस पदमार्गले पर्वतको

बाँसखर्क, डाडाकटेरी, म्याग्दीको नांगी, मोहरेडाँडा, डाँडाखर्क, हिस्तानको टिकोट र घारको खिवाङ गाउँलाई समेटेको छ । पदमार्ग अन्तर्गत बाँसखर्क, हिस्तानको टिकोट र खिवाङमा विस जना क्षमताको होमस्टे सञ्चालन भएको छ । बाँसखर्क, डाँडाकटेरी, टिकोट, खिवाङमा डाईनीड हल तथा नांगी र मोहरेडाँडामा सामुदायीक लज सञ्चालन भएको छ ।

सामुदायीक लजबाट भएको आमदानी प्रभावित बस्तीको शिक्षा, स्वास्थ्य, पुर्वाधार निर्माण लगायतका क्षेत्रमा खर्च हुने गरेको छ । यो पदमार्ग भ्रमणका लागि प्रतिदिन एक जनाका लागि दुई हजार देखि दुई हजार पाँच सय रूपैया खर्च आवश्यक पर्छ ।

नवतिकल्प साप्ताहिक पत्रिकाको इ-पेपर लगायत ताजा स्थानीय तथा राष्ट्रिय समाचारका लागि-

www.bikalpanews.com

बालबालिकाको ....

साउन देखि पुष महिनासम्म जिल्ला प्रहरी कार्यालयमा २२ वटा महिला तथा बालबालिका हराएको उजुरी परेको छ ।

एक जना १३ वर्षको बालक र २१ महिला हराएको उजुरी परेकोमा सात जना महिला फेला परेका छन् । हराउनेमा धेरै जसो १६ देखि ३५ वर्ष उमेर समूहका महिला छन् । गत आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा ३६ महिला तथा बालबालिका हराएको उजुरी परेको थिए । भेटिएका मध्य धेरै जसोले दोस्रो विवाह गरेको पाइएको प्रहरी कार्यालयको महिला तथा बालबालिका सेलले जनाएको छ । महिलालाई भगाउने पुरुषहरू पनि धेरै जसो दोस्रो विवाह गरेको पाइन्छ । विवाहीत महिला हराएको उजुरी गर्ने केहीको गरगहना र नगद समेत हिनामीना भएको गुनासो समेत छ । अर्कोतर्फ जिल्ला अदालत म्याग्दीको तथ्याङ्क अनुसार सम्बन्ध विच्छेद गर्नेको दर पनि बर्षेनी बढ्दो छ ।

आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को छ महिनाको अवधिमा ६३ जोडीले अदालतबाट सम्बन्ध विच्छेद गरेका छन् । गत आर्थिक वर्षमा ६८ वटा सम्बन्ध विच्छेदका मुद्दा दर्ता भएकोमा ११ वटाको चालु वर्षमा जिम्मेवारी सरेको थियो । कतिपय पारिवारिक विखण्डनका घटना प्रहरी र अदालतमा आईपुग्दैनन् ।

अभिभावक आ-आफ्नो बाटो लाग्दा बालबालिकाहरूले उनिहरूबाट पाउनुपर्ने स्नेह, स्याहार सुसार, संरक्षण

पाउन सक्दैनन् । पारिवारिक वातावरण राम्रो नहुँदा बालबालिकालाई मानसिक रूपमा नकारात्मक असर पर्ने जिल्ला बाल सञ्जालका सचिव रञ्जना श्रेष्ठले बताउनुभयो ।

अभिभावकले दोस्रो विवाह गरेपछि कर्म मात्र बालबालिकाले संरक्षण पाएको भेटिन्छ । अर्कोतर्फ शिक्षा र सहि संस्कार प्राप्त गर्नबाट समेत उनिहरू वञ्चित हुने गरेका छन् । वैदेशिक रोजगारी, गरिवीका कारण दम्पतीहरू लामो समयसम्म टाढीदा शंका र अविश्वास सिर्जना हुनु पारिवारिक विखण्डनको प्रमुख कारण बनेको प्रनाउ खड्का बताउनुहुन्छ ।

विलाशी जिवनशैली, सामाजिक सञ्जाल, सञ्चार सुविधा मार्फत तेस्रो ब्यक्तिसंग हुने सम्पर्क सम्बन्ध र पारिवारिक अन्य सदस्यहरूसंग राम्रो सम्बन्ध नहुनु पनि विखण्डनको अर्को कारण हो । उपभोक्ता वादी सोच, चेतनाको कमी, कम उमेरमा विवाह गरेर पारिवारिक र सामाजिक दायित्व पुरा गर्न नसक्नु पनि पारिवारिक विचलन आउनुका कारण छन् ।

मानवशास्त्री डाक्टर ओम गुरूङ विलाशी भौतिक जिवन र उपभोक्तावादी सोचले मानिसमा बढाउने महत्वाकांक्षाले पारिवारिक र सामाजिक उत्तरदायित्वबाट टाढा बनाएर विकृतीको बाटोमा डोर्काउने बताउनुहुन्छ । "मोजमस्तीमा रमाउने मानिसले आफ्नो अभिलासा पुर्ती गर्नका लागि दायित्व र जिम्मेवारी विर्सन्छन्" डाक्टर गुरूङले भन्नुभयो "हरेक कुरालाई नाफा र घाटाको

व्यापारीक हिसावले हेर्ने उपभोक्तावादी र पुँजीवादी अर्थब्यवस्थाको कारण सामाजिक विकृती बढेको हो ।"

अरूले कमाएको पैसामा मोजमस्ती गर्नेहरू गर्ने स्रोत नभएपछि विचलित र परिवार विखण्डन हुने अवस्था आएको गुरूङको भनाई छ । पारिवारिक विखण्डनको बढ्दो समस्यालाई न्युनीकरणका लागि देशभित्रै रोजगारीको सिर्जना गर्ने, परम्परागत कृषि प्रणालीलाई आधुनिकीकरण, सिप ज्ञान र प्रविधिको विकास संरक्षणसंगै चेतनाको विकास तथा ग्रामिण क्षेत्रमा सुबिधाको विस्तार गर्नुपर्ने उहाँको भनाई छ ।

महिला तथा बालबालिका कार्यालयका बाल संरक्षण निरीक्षक भुवनबहादुर मल्लले बालबालिकाको अधिकारका लागि अधिकारनै जिम्मेवार हुनुपर्ने बताउनुभयो । "बालबालिकाको सम्पूर्ण अधिकार सुनिश्चित हुने पहिलो स्थाननै घर परिवारनै विखण्डित हुदा उनिहरूको अधिकारमा असर परेको छ" निरीक्षक मल्लले भन्नुभयो "परिवारमा मेल हुन सकेन भनेपनि दुई मध्य एकले बालबालिकाको संरक्षण गर्नु अभिभावकको दायित्व हो ।"

पारिवारिक विखण्डनको समस्या न्युनीकरण र बालअधिकारको संरक्षणका लागि परिवारमा विश्वासको वातावरण सिर्जना, बालविवाहको न्युनीकरण, स्वदेशमै रोजगारीको अवसर सिर्जनाका साथै अभिभावकलाई जिम्मेवारी र दायित्वप्रती सचेत बनाउनुपर्ने आवश्यकता देखिएको सरोकारवालाले बताएका छन् ।

रोग भगाउन ....

व्यवहार परिवर्तनसंगै इज्जत र प्रतिष्ठा बढाएको छ" गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिका सदस्य समेत रहनुभएका पाईजाले भन्नुभयो "बालबालिका देखि वृद्धवृद्धाहरूले सरसफाईको महत्त्व बुझेपछि सचेत भएका छन् ।"

सुधारीएको चुल्हो प्रयोग गर्न थालेपछि सजिलो र सुविधा भएको विमका बासिन्दाको अनुभव छ । पहिले साधारण चुल्होमा खाना पकाउने गर्थे । दाउराको खपत कम हुने, घुँवा नहुने, छिटो खाना पाक्ने र सरसफाइ गर्न सजिलो भएको विम ४ की सिता पुनले बताउनुभयो । "पिरो घुँवाले आँखा पोलेर आँसु भरिदा भान्साकोठामा पस्न मर्ने लाग्दैनथ्यो" पुनले भन्नुभयो "पहिलेको भन्दा आधा कम दाउराले पुग्छ । चिम्लीको सहाय(ताले घुँवा घरबाहीर जाने भएकाले घुँवा हुदैन ।"

स्थानीय बासिन्दामा सरसफाइप्रति बढेको जागरणका कारण फोहोर र दुषित पानीका कारण बिरामी हुनेको संख्यामा कमी आएको विम स्वास्थ्य चौकीले जनाएको छ । भडापखला, निमोनिया, आँखा पाक्ने, रूखाखोकी लगायतका रोगमा धेरै कमी आएको चौकीको ईञ्चार्ज सम्भना खाती (काकी)ले बताउनुभयो । पाँच वर्ष पहिले मासिक दुई सय जना त्यस्ता बिरामी आउने गरेकामा अहिले पचास जनाको हाराहारीमा आउँछन् ।

"असि प्रतिशत रोग दुषित पानी, वातावरण र फोहोरका कारणले लाग्छ" चौकीको ईञ्चार्ज काकीले भन्नुभयो "सरसफाइ, खानपान र न्यवहारमा ध्यान दिने हो भने त्यस्ता रोगबाट सजिलै बच्न सकिन्छ ।" पाँच वर्षअघि खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा भएको विममा विगत दुई वर्षदेखि जिविस अन्तरगतको पश्चिम नेपाल ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाइ परियोजना र गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिले स्थानीय आमा समूह, युवा क्लब, वडा नागरिक मञ्च, नागरिक सचेतना केन्द्र, विद्यालय, बाल क्लब र महिला स्वास्थ्य स्वयमसेवीका संग सहकार्य गरेर सरसफाइ सम्बन्धि गतिविधि सञ्चालन गर्दै आएका छन् ।

सरसफाइको महत्त्व, आव(श्यकता र सरसफाइ गर्ने तरीकाको बारेमा वस्ती स्तरमा तालिम दिइएको

थियो । जिविस र गैरसरकारी संस्था कदम म्याग्दीले सुधारीएको चुल्हो निर्माणका लागि सहयोग गरेका थिए । कच्चि शौचालयलाई पक्कीमा स्तरवृद्धि, आधारभुत खानेपानी सुविधामा पहुँच पुऱ्याउने र न्यवहार परिवर्तन सम्बन्धि गतिविधि गरिएको भिवाससिसीका सदस्य बुद्धी जुग्जालीले बताउनुभयो ।

भिवाससिसी मार्फत नियमित अनुगमन, उत्प्रेरणा प्रदान गर्ने, सामाग्री सहयोग र पत्येक वस्तीमा हप्ताको एक पटक सार्वजनिक स्थलको सरसफाइ गरिदै आएको जुग्जालीले बताउनुभयो । सरसफाइ अभियानले स्थानीयको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन धेरै सहयोग पुगेपनि खानेपानीको न्यवस्थित वितरण र नियमित आपूर्ती नहुँदा चुनौती सिर्जना भएको उहाँका भनाई छ । विमको बाइन्डफाँटमा हाले सबै घरमा मिटर सहितको निजी धारा भएको खानेपानी आयोजना निर्माण भएपनि अन्य वस्तीमा पुरानो आयोजनाको संरचना जिर्ण भएकाले समस्या भएको छ । सबै घरमा धारा जडान हुने गरि नयाँ आयोजना सञ्चालन गर्न विमका बासिन्दाले माग गरेका छन् ।

यसैबीच म्याग्दीको विम(लाई बुधवार पूर्ण सरसफाइयुक्त र घरभित्रको घुँवामुक्त गाविस घोषणा गरिएको छ । जिल्ला विकास समिति अन्तरगत सञ्चालित पश्चिम नेपाल ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाइ परियोजनाको सहयोगमा गाउँ स्तरीय सरसफाइ, खानेपानी तथा स्वच्छता समन्वय समिति (भिवाससिसी)ले आयोजना गरेको समारोहमा घोषणा गरिएको हो । विममा रहेका ४१६ घरधुरीमा सरसफाइका आधारभुत सूचक पुरा गरेको र सबै घरमा सुधारीएको चुल्हो निर्माण भएकाले पूर्ण सरसफाइ र घरभित्रको घुँवामुक्त गाविस घोषणा गरिएको गाविस सचिव मिलन थापाले बताउनुभयो ।

घोषणा कार्यक्रममा सहभागि विमका बासिन्दाहरूले आगोलाई साक्षी राखेर पक्की शौचालयको नियमित प्रयोग, साबुनपानीले हात धुने, न्यक्तिगत, घरायसी र सामुदायिक सरसफाइ कायम राख्ने लगायतका प्रतिवद्धता जनाएका छन् ।

कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि स्था(नीय विकास अधिकारी प्रेमराज गिरीले

भौतिक र सामाजिक विकास समान भएमा मात्र दिगो विकास कायम हुने बताउनुभयो । पूर्वाधार मात्र नभएर सामाजिक परिवर्तन र विकासका लागि पनि प्राथमिकता दिनुपर्ने उहाँको भनाई थियो ।

सोही कार्यक्रममा जिविसले विममा सरसफाइ प्रवर्द्धन र खानेपा(नीको पहुँच विस्तारका लागि सत्तरी हजार रूपैयाँ प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराएको छ । कार्यक्रममा सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी शोभाखर प्रोखेल, नेपाली काँग्रेसका जिल्(ला सदस्य रेकप्रसाद पुन, नेकपा एमालेका जिल्ला अध्यक्ष हरिकृष्ण श्रेष्ठ, माओवादी केन्द्रका कमल केसी, राष्ट्रपिका सहअध्यक्ष पहलबहादुर खत्री, राष्ट्रिय जनमोर्चाका अध्यक्ष छवी विश्वकर्मा र राष्ट्रिय जनमुक्ति पार्टीका नरबहादुर थापाले शुभकामना मन्तव्य ब्यक्त गर्नुभएको थियो ।

यसैगरी जिविसका वास सल्लाह(कार धरेन्द्र पौडेल, जनविकास मावि मराङका स्रोत न्यक्ति कृष्णलाल सापकोटा, गैरसरकारी संस्था महासंघका अध्यक्ष हरिप्रसाद पौडेल, गाविस सचिव हकहित संरक्षण मञ्चका अध्यक्ष सोमबहादुर केसी, संगम म्याग्दीका हिरा शर्मा, भिवाससिसीका उपसंयोजक सुरमन गर्बुजा र किसानी माविका प्रअ जंगबहादुर गर्बुजाले मन्तव्य ब्यक्त गर्नुभएको थियो ।

विम गाविसका सचिव मिलन थापाको अध्यक्षता, पश्चिम नेपाल ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाइ परियोजनाका फिल्ड संयोजक प्रगती काकीको सञ्चालन र किसानी प्राविधिक शिक्षालयका संयोजक बेगप्रसाद गर्बुजाको स्वागतमा कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो । स्थानीयबासी, शिक्षक र विद्यार्थीहरूको न्यालीले विम गाउँ परिक्रमा गरेको थियो ।

पूर्ण सरसफाइ घोषणा गर्न सययोग गर्ने स्थानीय अगुवाहरूलाई सम्मान गरिएको कार्यक्रममा पुर्खौली नृत्य प्रस्तुती रहेको थियो । यसअधि म्याग्दीको दाना, राम्चे, भर्ती, बेग, हिस्तान गाविस तथा दगनामको तिन वटा, निस्कोट र धारको एकरएक वटा वडालाई पूर्ण सरसफाइयुक्त घोषणा गरिएको थियो । यसैगरी भिर्, अर्मन, दगनाम, हिस्तान, बेग, लुलाङ गाविसलाई घरभित्रको घुँवामुक्त क्षेत्र घोषणा गरिएको थियो ।

म्याग्दी जिप तथा बस संचालक समिति
म्याग्दी बेनी
स्ता. २०५८

२०७३ बैशाख १ देखि बेनी देखि घुट्टे गाडिको समय तालिका

विहान: ७:५५ बजे	नरल्ले
विहान: ८ बजे	मुना फल्लेगाउ
विहान: ८:३५ बजे	लाग्नेला तमान
विहान: ९:३० बजे	दरबाङ्ग
विहान: १०:५५ बजे	दरबाङ्ग
विहान: ११ बजे	मुना फल्लेगाउ
दिउसो: ११:३५ बजे	दरबाङ्ग
दिउसो: १२:३० बजे	दरबाङ्ग
दिउसो: १:५५ बजे	दरबाङ्ग
दिउसो: १:३५ बजे	मुना फल्लेगाउ
दिउसो: २:३० बजे	दरबाङ्ग
दिउसो: ३:५५ बजे	दरबाङ्ग
बेलुका: ३:३० बजे	थाङ्गबाङ्ग
बेलुका: ३:३५ बजे	कुई
बेलुका: ४:३० बजे	दरबाङ्ग
बेलुका: ५:५५ बजे	दरबाङ्ग (नाइट)

सम्पर्क नम्बर: ०६८-५४०८८८, ५४००५२

म्याग्दी जिप तथा बस संचालक समिति
म्याग्दी बेनी
स्ता. २०५८

२०७३ बैशाख १ देखि दरबाङ्ग देखि बेनी सम्म घुट्टे गाडिको समय तालिका

विहान: ७:०० बजे दरबाङ्ग देखि	बेनी सग्न
विहान: ७:४५ बजे दरबाङ्ग देखि	बेनी सग्न
विहान: ८:३० बजे दरबाङ्ग देखि	बेनी सग्न
विहान: ०५:०० बजे दरबाङ्ग देखि	पोखरा सग्न
विहान: ६:३० बजे मुना फल्लेगाउ देखि	बेनी सग्न
विहान: १०:५५ बजे दरबाङ्ग देखि	बेनी सग्न
विहान: ११:०० बजे दरबाङ्ग देखि	बेनी सग्न
दिउसो: ११:३० बजे नरल्ले देखि	बेनी सग्न
दिउसो: १२:०० बजे मुना फल्लेगाउ देखि	बेनी सग्न
दिउसो: १२:३० बजे दरबाङ्ग देखि	बेनी सग्न
दिउसो: १:०० बजे दरबाङ्ग देखि	बेनी सग्न
दिउसो: १:३० बजे तमान देखि	बेनी सग्न
दिउसो: २:०० बजे मुना फल्लेगाउ देखि	बेनी सग्न
दिउसो: ३:०० बजे दरबाङ्ग देखि	बेनी सग्न
दिउसो: ४:०० बजे दरबाङ्ग देखि	बेनी सग्न
बेलुका ४:३० बजे दरबाङ्ग देखि	काठमाण्डौ सग्न

सम्पर्क नम्बर: ०६८-५४०८८८, ५४००५२

सगुन स्टेशनरी स्टोर्स
विभिन्न पाठ्यपुस्तक, स्टेशनरी सामग्री, खेलकुद एवम् पत्रपत्रिका
धार्मिक तथा साँस्कृतिक सामानहरूको थोक तथा फुटकर विक्रेता
क्याम्पस चोक बेनीबजार, म्याग्दी, फोन नं. : ०६८५२००३५, मो. नं ९८४७६२४३४४

उद्यम गरौं, उद्यमशिल संस्कारको विकास गरौं ।
स्थानीय उद्यमीले उत्पादन गरेका सामाग्रीको प्रयोग र प्रवर्द्धन गरौं ।।

मुदीमै भोला, स्वीटर, अगर्बती र च्याउ
मुदीका उद्यमीहरूले उत्पादन गरेका भोला र स्वीटर तथा खिवाडका उद्यमीले उत्पादन गरेको अगर्बतीको प्रयोग र केन्य च्याउको उपभोग गरौं ।

भोलाका लागि: सगरमाथा लघुउद्यमी समूह, मुदी

स्वीटरका लागि: धौलागिरी लघुउद्यमी समूह, मुदी

सिर्जनशिल कन्यच्याउ लघुउद्यमी समूह खिवाड

अगर्बतीका लागि: प्रगतिशिल लघुउद्यमी समूह खिवाड

प्रबन्ध निर्देशक - शंकर बराईली
मो. ९८५७६२४३३४

प्रो. जीवनकुमार विश्वकर्मा
मो. ९८५७६४००३४

"नारीको चाहना शुद्ध सुनमा मनमोहक गहना"

जीवन सुन चाँदी दुकान

बेनी नगरपालिका-७, न्यूरोड, बेनीबजार
(फोन ०६८-५२०९३४)

विगत लामो समयदेखि ग्राहक महानुभावज्यूहरूको माभ्रमा विश्वासिलो एवम् भरपर्दो सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको यस **जीवन सुनचाँदी दुकान** ले परम्परागत तथा अत्याधुनिक डिजाइनका शुद्ध सुनबाट बनेका तयारी गरगहनाहरू उपलब्ध गराउनुका साथै कम्प्युटर तौलका माध्यमबाट सुनचाँदी खरिद विक्री समेत गर्दै आएको छ । भरपर्दो सेवाका लागि सदासर्वदा हामीलाई सम्भन्नुहोला ।

प्रो. सन्दीप/सलिया सत्री
मो. ९८४७७३८९३२, ९८४७७३९७६६

ए हजुर कता ? प्रिन्टीङ्ग सम्बन्धी सम्पूर्ण काम यता !

लालीगुराँस प्रिन्टीङ्ग सेन्टर
संगमचोक, बेनीबजार म्याग्दी

फ्लेक्स प्रिन्ट, डिजिटल ब्यानर, लाईट बोर्ड, होडिङ्ग बोर्ड, रिफ्लेक्टि बोर्ड, कप प्रिन्ट, मायाको चिनो, मेडल, सम्मानपत्र, प्रमाणपत्र, डिजिटल परिचयपत्र, स्टीकर प्रिन्ट, टोपी प्रिन्ट, मिजीटीङ्ग कार्ड, फोटो प्रिन्ट, विवाह/व्रतबन्ध कार्ड, जर्सी प्रिन्ट, डिजिटल नाईलन छाप तथा डेस्कटप सम्बन्धी छिटो, छरितो र गुणस्तिय कामका लागि सदैव हामीलाई सम्भन्नुहोस् ।

विवादका बिच सकियो राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड

■ सन्तोष गौतम

उद्घाटन खेलदेखिकै विवाद, उजुरी र फितलो न्यवस्थापनका बिच बेनीमा आयोजित अन्तर माध्यमीक विद्यालय स्तरीय तेस्रो राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड खेलकुद प्रतियोगिता शुक्रवार सकीएको छ ।

बेनीको न्यु वेष्ट पोईन्ट आवासिय माविले लगातार तेस्रो पल्ट सम्म रनिङ शिल्डको उपाधि आफ्नो पोल्तामा पार्न सफल भएको छ । जिल्ला खेलकुद विकास समितिको आयोजनामा गत मंगलवारदेखि बेनीको खुल्ला मञ्च र कालीपुलमा प्रतियोगिता सुरु भएको थियो ।

वि.स २०७१ म पहिलो र २०७२ मा आयोजित दोस्रो राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड जितेको वेष्ट पोईन्टले तेस्रो प्रतियोगितामा २६० अंक सहित विजयी भएको हो । उसले तेस्रो पटक विजयी हुँदै शिल्डलाई सधैँका लागि आफ्नो बनाएको छ । यसैगरी १२६ अंक सहित बेनीका माउन्ट एभरेष्ट आवासिय मावि द्वितिय र ११३ अंक सहित वरजाको महेन्द्ररत्न मावि तित्यु भएका छन् । प्रथम, द्वितिय र तित्यु हुने विद्यालयले कप, मेडल र प्रमाणपत्र सहित क्रमशः नगद असी हजार, ४५ हजार र तिस हजार रूपैयाँ पुरस्कार समेत प्राप्त गरेका छन् ।

राष्ट्रपति रनिङ शिल्डको च्यापीयन वेष्ट पोईन्टले एथलेटिक्समा १३ वटा स्वर्ण, चार रजत र एक कांस्य पदक जितेको थियो । छात्रतर्फको भलिबल र कबड्डी खेलमा वेष्ट पोईन्ट प्रथम र महेन्द्ररत्न मावि वरजा द्वितिय भएका छन् । छात्र भलिबलमा महेन्द्ररत्न मावि प्रथम र धनजनता मावि मुना द्वितिय भएका छन् ।

कबड्डी खेलको छात्रतर्फ प्रभा मावि नारच्याङ प्रथम र बेनी आवासिय मावि द्वितिय भएका छन् । प्रतियोगिताको उपविजेता माउन्टले एथलेटिक्स तर्फ १०५ र छात्रा कबड्डी/भलिबलतर्फ २१ अंक प्राप्त गरेको छ ।

एथलेटिक्समा वेष्ट पोईन्टकी दिपा कार्की, कबड्डीमा प्रभा माविका भविन पुर्जा र भलिबलमा महेन्द्ररत्नका दुर्गाबहादुर थापालाई उत्कृष्ट खेलाडीको उपाधि सहित नगद दुई हजार पाँच सय रूपैयाँ सहित पुरस्कृत गरिएको थियो ।

चार दिनसम्म सञ्चालित प्रतियोगितामा ४२ वटा विद्यालयले सहभागिता जनाएका थिए । एथलेटिक्स तर्फ एक सय, दुई सय, चार सय, आठ सय, पन्ध्र सय, तिन हजार मिटर दौड र चार सय गुणा चार रिले दौड प्रतियोगिता गराइएको थियो । यसैगरी सटफुट, हाईजम्प, लडजम्प, त्रिपल जम्प र ज्याम्ब्लीड श्रोको समेत प्रतियोगिता भएको थियो ।

विजेता, उपविजेता र उत्कृष्ट खेलाडीहरूलाई भलिबलकी अन्तराष्ट्रिय खेलाडी अरुणा शाही, जिल्ला खेलकुद विकास समितिका अध्यक्ष कृष्णकुमार विश्वकर्मा, नेकपा एमालेका अध्यक्ष हरिकृष्ण श्रेष्ठ, नेपाली कांग्रेसका केवी भण्डारी, समितिका पुर्व अध्यक्ष, प्रायोजकहरूले पुरस्कार वितरण गर्नुभएको थियो । प्रतियोगितामा उत्कृष्ट खेल प्रदर्शन गर्ने खेलाडीहरूलाई क्षेत्रीय खेलमा सहभागि गराउने समितिका अध्यक्ष विश्वकर्माले जानकारी दिनुभयो ।

प्रतियोगिता समापन कार्यक्रमका सहजिकरण समितिका पुर्व अध्यक्ष रमेशकुमार श्रेष्ठले गर्नुभएको थियो ।

विगतको तुलनामा यसपालीको राष्ट्रपति खेलकुद प्रतियोगितामा पर्याप्त तयारी, समन्वयको कमी र न्यवस्थापनको कमजोरीका कारण फितलो बनेको सहभागि खेलाडी र खेल शिक्षकहरूले गुनासो गरेका छन् । भलिबलको खेल सौहार्दपूर्ण तरिकाले भएपनि कबड्डी र एथलेटिक्समा विवाद तथा उजुरी परेको थियो ।

वेष्ट पोईन्ट र माउन्टका छात्रा तथा छात्रको कबड्डी खेल विवादीत बनेको थियो । खेल भैरहदौं दुई वटा विद्यालय समर्थीत दर्शक विद्यार्थीहरूबीच अपशब्द प्रयोग, भनाभन र हात हालाहालको अवस्था आएपछि सुरक्षाकर्मीले नियन्त्रणमा लिएका थिए । उद्घाटनकै क्रममा भएको पन्ध्र सय मिटरको छात्र दौड पनि विवादीत भएको थियो ।

पन्ध्रसय र एक सय मिटरको दौड गराउने क्रममा विवाद उत्पन्न भई उजुरी परेपछि एथलेटिक्सका सबै खेल

सकिएपछि मात्र नजिता सार्वजनिक र पुरस्कार वितरण गरिएको हो । एक सय मिटरको दौडमा पनि उजुरी परेको थियो । विवादीत बनेको छात्रतर्फको पन्ध्रसय मिटर दौडमा बुद्ध एकडेमी बगरफाँटका विशाल घर्तीले स्वर्ण र वेष्ट पोईन्टका दिप्सन श्रेष्ठले रजत पदक जितेका छन् ।

उजुरीको छानविनका लागि आयोजक जिल्ला खेलकुद विकास समितिले भिडियो रेकर्डको सहायता लिएको थियो । प्रतियोगिता समापनको क्रममा अध्यक्ष विश्वकर्माले खेल भेलेको प्रयास हुनु स्वभाविक भएपनि त्यसलाई आफूहरूले न्यायपूर्ण ढंगले न्यवस्थापन गरेको र खेल सकिएपछि मेलमिलापको भावनाले अधि बद्न आन्धान गर्नुभएको थियो ।

जिल्ला स्तरका खेल प्रतिभाहरूलाई क्षेत्रीय, राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय स्तरसम्म पुर्‍याउने उद्देश्यले आयोजित प्रतियोगिताको उद्घाटन गर्दै राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्का सदस्य उपेन्द्र पौडेलले खेलकुदको विकासका लागि खेलाडीलाई प्रोत्साहन र पूर्वाधार निर्माणलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने बताउनु भएको थियो ।

उक्त कार्यक्रममा बोल्दै पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय खेलकुद विकास समितिका अध्यक्ष खगराज पौडेलले खेलकुदको विकासका लागि खेलमैदान, कवर्डहल निर्माण र खेल सामग्री तथा प्रशिक्षणको न्यवस्था हुनुपर्ने बताउनुभयो । कार्यक्रममा प्रमुख जिल्ला अधिकारी राजुप्रसाद पौडेल र स्थानीय विकास अधिकारी प्रेमराज गिरीले खेलकुदको विकास र खेलाडीको प्रोत्साहनका लागि सरकारले पहल गरिरहेको बताउनुभयो ।

जिल्ला खेलकुद विकास समितिका अध्यक्ष कृष्णकुमार विश्वकर्माको अध्यक्षता र उपाध्यक्ष सोभन श्रेष्ठले स्वागत गर्नुभएको कार्यक्रमको साजन परियारले सञ्चालन गर्नुभएको थियो । प्रतियोगिता उद्घाटन पूर्व बेनीमा भाँकी सहित न्याली गरिएको थियो भने खेलाडी र कलाकारहरूले आफ्नो प्रतिभा प्रस्तुत गरेका थिए ।

पसल सरेको सूचना

बेनी बजारको पिपलचोकबाट सेवा दिँदै आएको महारानी वर्कसप बेनी बजारको गणेशटोलबाट (शिखर होटलको अगाडी) यही मसिर १५ गते देखि सेवा दिने सम्पूर्ण ग्राहक मानुभावहरूमा जानकारी गराउँदछौ । साथै, सुजिकी कम्पनिको मोटरसाइकल र स्कुटीको अधिकृत विक्रेता । सम्पूर्ण कम्पनीका मोटरसाइकल र स्कुटीहरू मर्मत, सर्भिसिङ र पार्टपुर्जाहरू सुपथ मूल्यमा पाइन्छ ।

प्रो. सज्जन शाक्य (मोवाइल नं ८८५७६२३८०८)

महारानी वर्कसप

बेनी बजार, म्याग्दी

सुन्दर नगरी बेनीबजारमा हजुरहरूको चाहनालाई मध्यनजर गर्दै नयाँ व्यवस्थापनका साथ हामी तपाईंहरूको साथमा

लामा भान्साघर एण्ड रेष्टुरेन्ट

कोटभण्डारचोक, बेनीबजार, म्याग्दी

हाम्रा सेवाहरू

- खाना/फापरको ढिडो - नेवारी खाजा - चटामरी
- बारा - पिज्जा - नान - अन्य परिकारहरू

फ्रि वाइफाई, फ्रि होम डेलिभरी, पार्किङ सुविधा

प्रो राजन लामा, फोन : ०६८-५२१२००, मो.नं.: ८८४७६३३८८४

Our Services

Iphone Unlock, Jailbreak & repairing, Nokia, Samsung, LG, Sony, Blackberry, HTC, Flash, Unlock & Repair

प्रो. नरेश श्रेष्ठ

नरेश मोबाइल सेन्टर

हुलाकचोक, बेनीबजार, म्याग्दी

मोबाइल नं. ८८५७६२३८०९९, ८८५७६१६०९९

प्रो. नारायणप्रसाद सेन्वरी मो.नं. : ८८५७६४०२१४

बागलुङ देवी सुन चाँदी गहना पसल

बैकरोडदेखि दुरसञ्चारचोक, बेनीबजार, म्याग्दी

फोन : ०६८-५२००५६

हाम्रा सेवाहरू

यहाँ अर्डर अनुसार डिजाइनका सुन चाँदीका गरगहनाहरू पाउनुका साथै सुन चाँदी खरिद बिक्री गरिन्छ । साथै राशि अनुसारको पत्थर पनि पाइन्छ ।

प्रो. रिम कट्टवाल क्षेत्री/हरि भण्डारी

रारा अटोमोबाइल्स

पर्वत बेनी, पक्की पुल नजिकै, हाइवे रोड

(फोन : ०६८-५२०८५, मोवाइल ८८५७६२१८६३, ८८०६१३०४८०)

हाम्रा सेवाहरू

विगत लामो समयदेखि कालीपुलबाट सेवा प्रवाह गर्दै आएको रारा अटोमोबाइल्स अब पक्की मोटरवेल्पुलको नजिकै पर्वत बेनीको आफ्नै भवनबाट सेवा प्रवाह गरेको जानकारी गराउँदछौ । नयाँ मोडेलका महेन्द्र एण्ड महेन्द्र कम्पनिका सबै गाडी र ट्याक्टरहरूको अधिकृत विक्रेता । गाडी मर्मत गर्नुपरेमा साथै सर्भिसिङ गर्नुपरेमा हामीलाई सम्मनुहोस । टिभिएस ब्रान्डका बाइक र स्कुटीहरू बिक्री तथा मर्मत पनि गरिन्छ ।

प्रो. पल्टन शाह

गुप्ता फ्रेस हाउस

क्याम्पसचोक बेनी बजार, म्याग्दी

फोन-०६८-५२०६४४

मो.नं. ८८५७६२२२३७

हामीकहाँ कुखुरा एवम् खसीको ताजा मासु पाइनुका साथै होम डेलिभरीको पनि सुविधा छ ।

प्रो. बुद्धि महत प्रबन्ध निर्देशक : प्रमिला जिरी महत

(मो.नं. ८८४८८३३२३८) (मो.नं. ८८४७७८११७१)

महत न्यू फेन्सी पसल

न्यूरोड, बेनीबजार, म्याग्दी

हाम्रा सेवाहरू

हामीकहाँ कोरियन, हङकङ, सिंगापुर, थाइल्याण्ड तथा स्वदेशी फेन्सी सामानहरू होलसेल तथा खुद्रा पाइनुका साथै क्याम्पस, बोर्डिङका ड्रेसहरू, खेलकुदका सामग्रीहरू सुपथ मूल्यमा पाइन्छ ।

प्रो. मुकुन्द शर्मा मो.नं. ८८४७६४२८५६

प्रो. अमृतप्रसाद शर्मा ८८४७६५२०८०

विशाल हार्डवेयर एण्ड जनरल सप्लायर्स

शिक्षामार्ग, बेनीबजार, म्याग्दी

फोन : ०६८-५२०८८७

हाम्रा सेवाहरू

छड, सिमेन्ट, जस्तापाता, प्लाइ, सनताइका, रड रोगन, काँटी, कच्चा लगायत घर निर्माण सम्बन्धी सम्पूर्ण सामानहरू सुपथ मूल्यमा बिक्री गरिन्छ । साथै नेपाटपको पाइप र ज्यारेन्टीवाला पानी टंकी पनि पाइन्छ ।

प्रो. सुरेन्द्रराज शर्मा मो.नं. ८८५७६२२०७७, ८८५७६२४५७७

संगम ट्रेडर्स & संगम हार्डवेयर

कालीपुल (वेष्ट प्वाइन्ट कलेजको नजिक) बेनी, म्याग्दी

फोन : ०६८-५२१११७, फ्याक्स : ०६८-५२०२८८

हाम्रा सेवाहरू

हामीकहाँ निर्माण सम्बन्धी सम्पूर्ण सामग्रीहरू (छड, सिमेन्ट, कर्कटपाता, पाइप, पाइप फिटिङका सामान, रंजरोगन) थोक तथा फुटकर थोक मूल्यमा पाइन्छ ।

ब्रिज सिमेन्ट र पञ्चकन्याबाट उत्पादित सम्पूर्ण सामानका साथै नेरोल्याक पेन्टसको अधिकृत विक्रेता

हाम्रो सेवा दरबाङ बजारबाट पनि- फोन : ०६८-६८००७७